

**IZVJEŠĆE O IZVRŠENJU GODIŠNJEG PROGRAMA RADA I
POSLOVANJA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2012. GODINI**

Zagreb, rujan 2013. godine

Sadržaj

Uvod	4
1 Djelatnost Hrvatskog zavoda za norme	5
2 Članovi Hrvatskog zavoda za norme	5
3 Tijela Hrvatskog zavoda za norme	6
3.1 Upravno vijeće	6
3.2 Ravnatelj	7
3.3 Stručno vijeće	7
4 Opći akti Hrvatskog zavoda za norme	7
5 Unutrašnja pravila o radu Hrvatskog zavoda za norme	7
6 Rad Hrvatskog zavoda za norme	8
6.1 Razvoj ljudskih potencijala	8
6.2 Prostor za rad	11
6.3 Rad tehničkih odbora	11
6.4 Preustroj tehničke infrastrukture	12
6.5 Hrvatske norme	19
6.5.1 Prihvaćanje međunarodnih i europskih norma	19
6.5.2 Eurokodovi	19
6.5.3 Broj hrvatskih norma	20
6.5.4 Glasovanje na radne dokumente europskih i međunarodnih normizacijskih organizacija	21
6.5.5 Dostava podataka o prihvaćenim europskim normama i postupak obavješćivanja (notifikacije)	22
6.6 Doprinos normizacije primjeni pravne stečevine koja se odnosi na sigurnost proizvoda	22
6.7 Članstvo i rad u tijelima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju	24
6.7.1 Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO i IEC)	24
6.7.2 Europske organizacije za normizaciju (CEN i CENELEC i ETSI)	25
6.7.3 Suradnja s nacionalnim normiranim tijelima drugih država	27
6.7.4 Suradnja s drugim tijelima u Republici Hrvatskoj	27
6.8 Informatički sustav HZN-a	28
6.9 Normoteka i rad s korisnicima	30
6.10 Kontaktna točka za Codex Alimentarius	32
6.11 Informacijska središnjica u smislu sporazuma WTO/TBT	34
6.12 Pružanje drugih vrsta usluga	34
6.12.1 Dodjela registracijskih brojeva	34
6.12.2 Seminari, predavanja i radionice za izobrazbu korisnika u području primjene norma	35
6.12.3 Usluge informiranja korisnika norma	36
6.13 Izdavačka djelatnost	37
6.13.1 Objavljivanje hrvatskih norma	37
6.13.2 Objavljivanje drugih normativnih dokumenata	37
6.13.3 Službeno glasilo	37
6.13.4 Druge publikacije	38
6.14 Aktivnosti u promicanju normizacije	38
6.14.1 Predstavljanje Hrvatskog zavoda za norme	38
6.14.2 Obilježavanje Svjetskog dana norma 2012. godine	40
6.14.3 Međunarodna suradnja	40
6.15 Aktivnosti HZN-a na distribuciji norma i normativnih dokumenata	42
6.16 Sustav upravljanja kvalitetom HZN-a	46
7 Financijsko izvješće	47
7.1 Prihodi	47

7.2	Rashodi	48
7.3	Razlika prihoda i rashoda prema sustavu državne riznice	48
	Zaključak	50

UVOD

Normizacija je u Republici Hrvatskoj na nacionalnoj razini započela 1992. godine u okviru Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo (DZNM). Državni zavod za normizaciju i mjeriteljstvo osnovan je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ustrojstvu republičke uprave (Narodne novine, 73/91) te je između ostalog obavljao i ulogu nacionalnoga normirnog tijela.

Godine 2003. Hrvatski sabor donio je Zakon o normizaciji (Narodne novine 163/03) na temelju kojeg je Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine, 154/04, 44/05, 30/10) kao neovisne javne ustanove. Hrvatski zavod za norme počeo je s radom kao samostalna javna ustanova 1. srpnja 2005. godine.

Osnutkom Hrvatskog zavoda za norme nacionalna normizacijska djelatnost nastavljena je u HZN-u koji je od Državnog zavoda za mjeriteljstvo preuzeo materijalna sredstva i opremu te djelatnike koji su obavljali poslove u području normizacije. Od tada, u skladu sa Zakonom o normizaciji, Hrvatski zavod za norme zastupa Republiku Hrvatsku u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama.

Uredbom o izmjeni Uredbe o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme (Narodne novine 30/10) prenesena je nadležnost nad radom Hrvatskog zavoda za norme s ministarstva nadležnog za poslove znanosti na ministarstvo nadležno za poslove gospodarstva.

Zakonom o normizaciji utvrđena su načela i ciljevi hrvatske normizacije, organizacija i djelovanje Hrvatskog zavoda za norme te pripremanje i izdavanje hrvatskih norma

Hrvatska se normizacija temelji na sljedećim načelima:

- pravu dragovoljnog sudjelovanja svih zainteresiranih strana u postupku pripreme i prihvatanja hrvatskih norma te dragovoljnoj primjeni hrvatskih norma
- konsenzusu o sadržaju hrvatskih norma
- javnosti rada u svim fazama pripreme norma i obavješćivanju javnosti o normizacijskom radu
- sprječavanju prevladavanja pojedinačnih interesa nad zajedničkim interesom
- međusobnoj usklađenosti hrvatskih norma
- uzimanju u obzir dostignutog stanja tehnike te rezultata europske i međunarodne normizacije.

Ciljevi su hrvatske normizacije:

- povećanje razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanje zdravlja i života ljudi te zaštita okoliša
- promicanje kakvoće proizvoda, procesa i usluga
- osiguranje svrsishodnog korištenja rada, građiva i energije
- poboljšanje proizvodne učinkovitosti ograničenjem raznolikosti, osiguranjem spojivosti i zamjenjivosti
- uklanjanje tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini.

Hrvatski zavod za norme predstavlja Republiku Hrvatsku kao punopravni član u Međunarodnoj organizaciji za normizaciju ISO (International Organization for Standardization), Međunarodnom elektrotehničkom povjerenstvu IEC (International Electrotechnical Commission), Europskom odboru za normizaciju CEN (European Committee for Standardization) i Europskom odboru za elektrotehničku normizaciju CENELEC (European Committee for Electrotechnical Standardization) te u Europskom institutu za telekomunikacijske norme ETSI (European Telecommunications Standards Institute) kao nacionalno normirno tijelo Republike Hrvatske.

Ovo Izvješće o izvršenju programa rada i poslovanja Hrvatskog zavoda za norme odnosi se na 2012. godinu.

1. DJELATNOST HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Djelatnost HZN-a utvrđena je člankom 5. Zakona o normizaciji i člankom 4. Uredbe o osnivanju HZN-a, tako da HZN obavlja ove poslove:

1. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme i druge dokumente iz područja normizacije
2. predstavlja hrvatsku normizaciju u međunarodnim i europskim normizacijskim organizacijama
3. održava zbirku hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma
4. uređuje, izdaje i raspačava hrvatske norme, druge dokumente i publikacije iz područja normizacije
5. uspostavlja i održava baze podataka o normama i drugim dokumentima iz područja normizacije te daje obavijesti o normama i drugim dokumentima
6. u službenom glasilu objavljuje obavijesti o hrvatskim normama te obavijesti o drugim dokumentima iz područja normizacije
7. osigurava informacije o nacionalnim, europskim i međunarodnim normama cjelokupnoj javnosti, a posebno gospodarstvu
8. promiče uporabu hrvatskih norma
9. nabavlja i održava zbirke europskih, međunarodnih te važnijih nacionalnih i granskih normativnih dokumenata
10. uspostavlja infrastrukturu savjetodavnih (programski odbori) i tehničkih tijela (tehnički odbori/pododbori i radne skupine) za obavljanje poslova hrvatske normizacije
11. osigurava i koordinira sudjelovanje hrvatskih predstavnika u radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju
12. surađuje s nacionalnim normiranim tijelima drugih država
13. obavlja poslove informativne središnjice za WTO TBT
14. obavlja poslove kontaktne točke za Codex Alimentarius
15. obavlja poslove povezane s obavješćivanjem u području tehničkih norma i propisa
16. priprema, prihvaća i izdaje hrvatske norme za primjenu tehničkog zakonodavstva
17. uspostavlja i održava bazu podataka o hrvatskim normama povezanim s tehničkim zakonodavstvom
18. može pripremati popise hrvatskih norma uz pojedine tehničke propise za objavu u Narodnim novinama
19. izdaje službeno glasilo u kojem objavljuje obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma, obavijesti o javnoj raspravi o nacrtima europskih norma, obavijesti o novim hrvatskim normama te obavijesti o povlačenju hrvatskih norma kao i druge obavijesti iz područja normizacije
20. uspostavlja, razvija i održava hrvatsko tehničko nazivlje
21. provodi stručnu izobrazbu u području normizacije i srodnih djelatnosti
22. surađuje s tijelima državne uprave u područjima svoje djelatnosti, posebno radi podrške provedbi tehničkoga zakonodavstva
23. surađuje s gospodarskim i drugim strukovnim udrugama, obrazovnim i znanstvenim ustanovama
24. surađuje u razvojnim i istraživačkim projektima povezanim s normizacijom.

U skladu s člankom 13. Statuta Hrvatskog zavoda za norme, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

2. ČLANOVI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Zakonom o normizaciji i Uredbom o osnivanju HZN-a utvrđeno je da radi ostvarivanja svojih interesa u vezi s hrvatskom normizacijom svaka pravna ili fizička osoba sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj može biti član HZN-a. Statutom HZN-a je utvrđen način sudjelovanja članova HZN-a u radu i upravljanju HZN-om, vrste članstva i način ostvarivanja članstva.

Pravilnikom o članstvu u HZN-u uređena su pitanja povezana s članstvom u HZN-u, prava i dužnosti članova, utvrđivanje iznosa članarine i način njezina plaćanja, prijavljivanje i primanje u članstvo te prestanak članstva. Tijela državne uprave prijavljuju se za suradnju s HZN-om i prema članku 2. Pravilnika o članstvu u HZN-u smatraju se redovitim članovima HZN-a.

Tijekom 2012. godine došlo je do promjene broja članova HZN-a tako da je broj članova HZN-a na dan 2012-12-31 bio 498, a od toga je 51 tijela državne uprave prijavljeno za suradnju s HZN-om. U Tablici 1. prikazani su podaci o članovima HZN-a za 2011. i 2012. godinu, a prema vrsti članstva i pravnih osoba u skladu s odlukama Upravnoga vijeća tijekom 2012. godine.

Tablica 1: Podaci o broju članova Hrvatskog zavoda za norme

Vrsta članstva, vrsta pravne ili fizičke osobe	2011-12-31	2012-12-31
Članovi promatrači		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	22	20
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit	0	0
Fizičke osobe	1	1
Ukupno promatračkih članova	23	21
Redoviti članovi		
Pravne osobe koje ostvaruju dobit	283	291
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – javne ustanove i slično	29	28
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – HGK, HOK, HUP	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovne komore ili udruge	5	4
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – strukovna društva	17	18
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – škole	2	2
Pravne osobe koje ne ostvaruju dobit – fakulteti	25	25
Fizičke osobe – pojedinci	41	40
Obrt – fizičke osobe	15	16
Tijela državne uprave	49	51
Ukupno redovnih članova	468	477
Ukupno članova HZN-a	491	498

3. TIJELA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Člankom 6. Uredbe o osnivanju HZN-a utvrđena su tijela HZN-a: Upravno vijeće, ravnatelj i Stručno vijeće.

Statutom HZN-a uređeno je osnivanje Savjeta za norme i Tehničke uprave te programskih i tehničkih odbora.

3.1 UPRAVNO VIJEĆE

Predsjednik i članovi Upravnog vijeća HZN-a imenovani su Rješenjem Vlade Republike Hrvatske 30. kolovoza 2012. godine (KLASA: 080-02/12-01/524, URBROJ: 5030115/1-12-01, Narodne novine broj 101/2012).

Člankom 26. stavkom 4. Statuta HZN-a utvrđeno je da se sjednice Upravnog vijeća održavaju po potrebi, a najmanje šest puta godišnje. Upravno je vijeće tijekom 2012. godine održalo ukupno 4 sjednica shodno

činjenici da je imenovano dana 30. kolovoza 2012. godine. Na sjednicama Upravnoga vijeća raspravljana su pitanja i donesene odluke iz njegove nadležnosti.

3.2 RAVNATELJ

U skladu s člankom 38. Statuta, ravnatelj organizira i vodi rad i poslovanje Hrvatskog zavoda za norme.

Vršitelj dužnosti ravnatelja HZN-a imenovan je Rješenjem Vlade Republike Hrvatske 12. travnja 2012. godine (KLASA: 080-02/12-01/333, URBROJ: 5030115/1-12-01, Narodne novine broj 49/2012).

Ravnatelj HZN-a imenovan je Rješenjem Vlade Republike Hrvatske 20. prosinca 2012. godine (KLASA: 080-02/12-01/645, URBROJ: 5030115/1-12-03, Narodne novine broj 3/2013).

Tijekom 2012. godine ravnatelji HZN-a obavljali su poslove sukladno članku 38. Statuta HZN-a, a za svoj rad bili su odgovorni, u skladu člankom 36. Statuta Vlade Republike Hrvatske, ministru nadležnom za poslove gospodarstva i Upravnom vijeću.

3.3 STRUČNO VIJEĆE

U skladu s člankom 6. Zakona o normizaciji, članovi HZN-a članovi su Stručnog vijeća i imaju pravo sudjelovati u njegovu radu. U skladu s Uredbom o osnivanju HZN-a, člancima 32. i 33. Statuta utvrđeni su poslovi Stručnoga vijeća i način njegova rada.

Stručno vijeće Hrvatskog zavoda za norme nije održalo niti jednu sjednicu tijekom 2012. godine. Stručno vijeće Hrvatskog zavoda za norme održalo je 6. sjednicu 11. veljače 2013. godine na kojoj je u skladu sa Statutom HZN-a ravnatelj HZN-a podnio je Stručnom vijeću izvještaj o radu HZN-a za 2011. godinu, prezentirao aktivnosti HZN-a tijekom 2012. g. i plan rada za 2013. g..

4. OPĆI AKTI HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Opći akti Hrvatskog zavoda za norme su: Statut HZN-a, Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, Pravilnik o radu Hrvatskog zavoda za norme, Poslovnik o radu Upravnog vijeća, Cjenik usluga HZN-a, Cjenik norma i drugih publikacija, Odluka o iznosu članarine u HZN-u te drugi akti kojima se uređuju pojedina pitanja povezana s obavljanjem djelatnosti HZN-a i odluke kojima se utvrđuju pitanja značajna za rad HZN-a.

5. UNUTARNJA PRAVILA O RADU HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Prema članku 13. Statuta HZN-a, djelatnost HZN-a obavlja se u skladu s pravilima međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju te Kodeksom dobre prakse za normizaciju Svjetske trgovinske organizacije.

Tijekom 2005. godine, nakon početka rada HZN-a i provedene analize odgovarajućih dokumenata međunarodnih organizacija (ISO-a i IEC-a) i europskih organizacija (CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja) kojima su utvrđena pravila rada tih organizacija i njihovih članova, pristupilo se pripremi novih pravila rada HZN-a.

U postupku pristupanja Svjetskoj trgovinskoj organizaciji i potpisivanja Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (WTO TBT), Republika je Hrvatska preuzela obvezu primjene Kodeksa dobre prakse za normizaciju u radu hrvatskoga nacionalnog normirnoga tijela pa su odredbe tog dokumenta, koji postavlja niz detaljnih pravila za rad nacionalne normizacije, također uvrštene u pravila rada HZN-a.

Unutarnja pravila rada HZN-a pripremljena su u skladu s uvjetima za članstvo u europskim normirnim tijelima (CEN-u i CENELEC-) koji utvrđuju da statut i pravila rada nacionalnoga normirnog tijela moraju biti potpuno usklađena s organizacijom dragovoljne normizacije tih europskih tijela.

Tijekom 2012. godine stručne službe HZN-a provodile su izmjene i dopune Unutarnjih pravila za normizaciju kako bi se ta pravila uskladila s obvezama koje proizlaze iz punopravnoga članstva HZN-a u europskim normizacijskim organizacijama. Izmjene i dopune Unutarnjih pravila će biti podnesene na odobrenje Upravnom vijeću HZN-a po usklađenju s Uredbom (EU) br. 1025/2012 Europskoga parlamenta i Vijeća o europskoj normizaciji.

6. RAD HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

6.1 RAZVOJ LJUDSKIH POTENCIJALA

Početkom 2012. godine u HZN-u je bilo zaposleno 56 zaposlenika na neodređeno vrijeme.

Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi bila je sljedeća:

Stručna sprema	Broj zaposlenika	% od broja zaposlenika
mr.sc.	5	8,9
VSS	33	58,9
VŠS	3	5,4
SSS	15	26,8
UKUPNO	56	100

Prosječna je starost zaposlenika bila 46 godina. Prema zastupljenosti spolova, žene su činile 61 % zaposlenika, a muškarci 39 % zaposlenika.

U 2012. godini veći dio godine 4 zaposlenika HZN-a bilo je odsutno s radnog mjesta, i to:

- 2 zaposlenice (VSS) bile su na roditeljskom, odnosno roditeljskom dopustu (1 zaposlenica je nakon isteka roditeljskog dopusta počela koristiti dopust radi skrbi i njege djeteta s težim smetnjama u razvoju)
- 1 zaposlenik (VSS) bio je na duljem bolovanju
- 1 zaposlenik (mr. sc.) bio je privremeno premješten u Ministarstvo gospodarstva (na vrijeme od 7 mjeseci).

Na radna mjesta tih zaposlenika nisu se zapošljavale druge osobe.

Tijekom 2012. godine, na temelju provedenog postupka raspisanoga javnog natječaja, povećao se broj zaposlenika, i to:

- u studenom 2012. godine primljen je jedan zaposlenik na neodređeno vrijeme (SSS),
- u prosincu 2012. godine Vlada Republike Hrvatske imenovala je ravnatelja HZN-a (VSS).

Tako je na dan 31. prosinca 2012. godine HZN imao 58 zaposlenika na neodređeno vrijeme, prosječne starosti 47 godine.

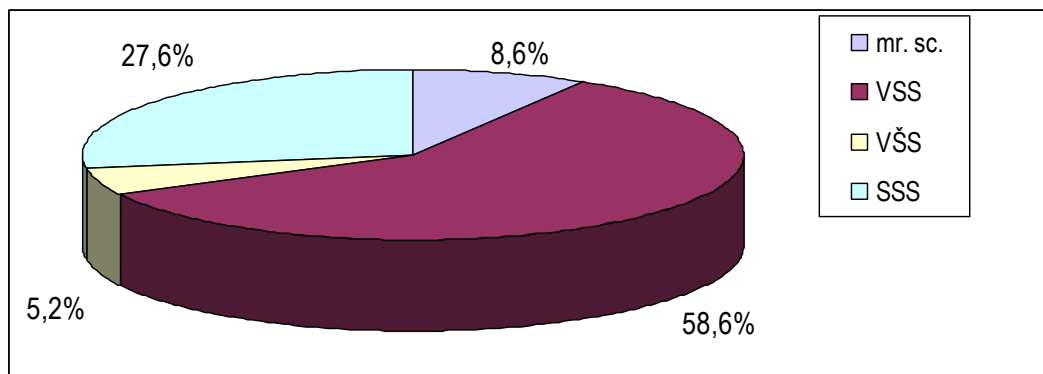
Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi na kraju godine bila je sljedeća:

Stručna sprema	Broj zaposlenika	% od broja zaposlenika
mr.sc.	5	8,6
VSS	34	58,6

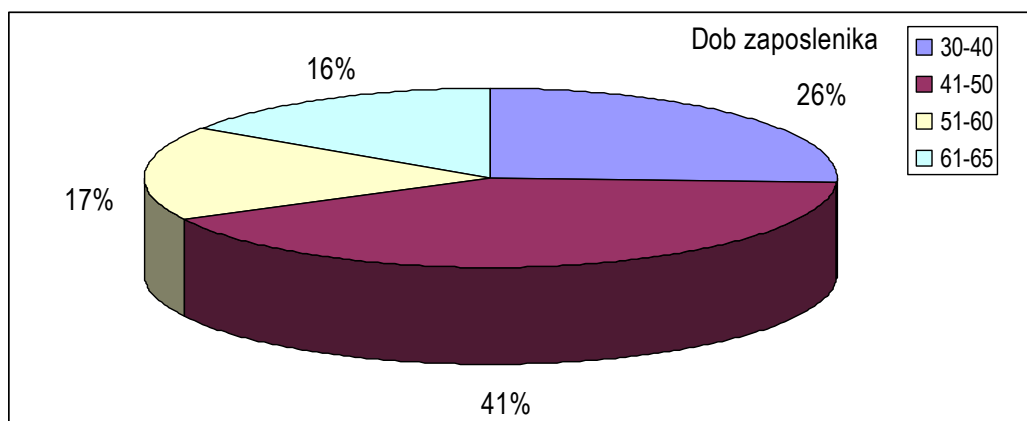

VŠS	3	5,2
SSS	16	27,6
UKUPNO	58	100

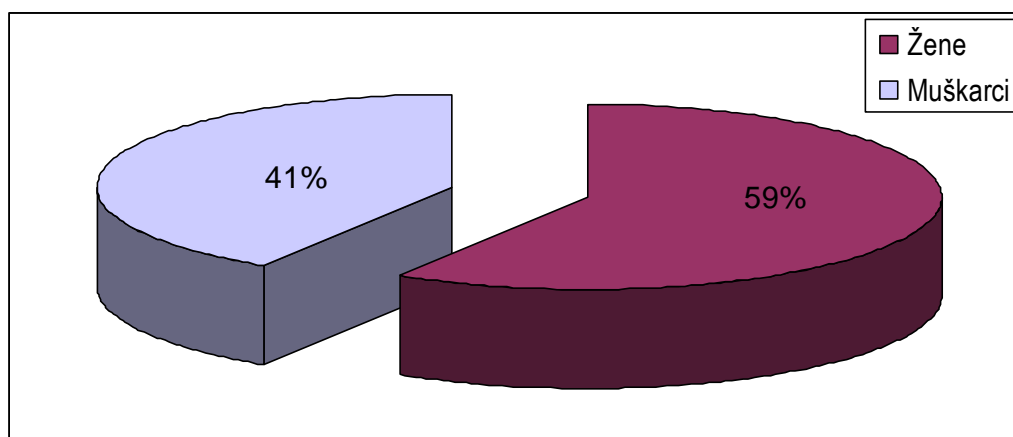
Na dan 31. prosinca 2012. godine HZN je imao 58 zaposlenika na neodređeno vrijeme. Od ukupnog broja zaposlenika, 67 % ima fakultetsko obrazovanje.

Slika 1 – Struktura zaposlenika prema stručnoj spremi na dan 31. 12. 2012.

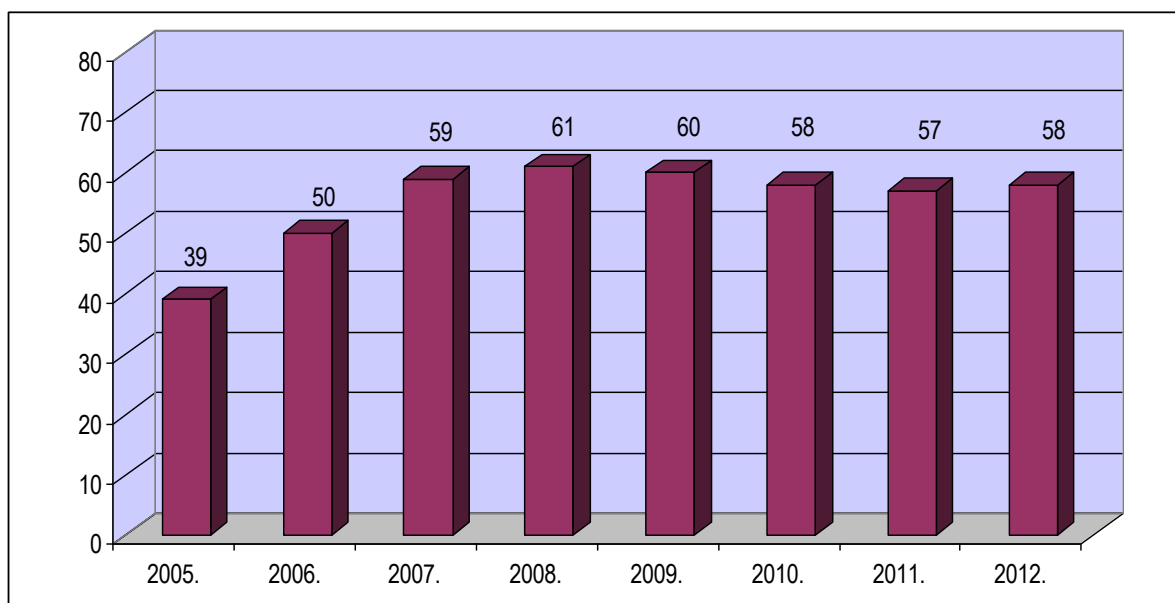
Slika 2 – Struktura zaposlenika prema dobi na dan 31. 12. 2012.

Slika 3 – Struktura zaposlenika prema spolu na dan 31. 12. 2012.

Pregled promjene broja zaposlenih od osnivanja HZN-a

Godina	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Broj zaposlenih	39	50	59	61	60	58	57	58

Slika 4 – Broj zaposlenih od osnivanja HZN-a

Prema Pravilniku o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, predviđeno je ukupno 77 radnih mjesta (bez ravnatelja HZN-a). Od toga je na kraju 2012. godine popunjeno 74 % te je vidljivo da HZN ne raspolaže ljudskim potencijalima potrebnim za optimalan rad.

Zbog specifičnih stručnih poslova normizacije za koje su potrebna dodatna specijalistička znanja koja se ne mogu steći redovitim školovanjem, potrebno je trajno obrazovanje zaposlenika HZN-a kako bi oni bili spremni za obavljanje svakodnevnih poslova i kako bi se omogućio njihov daljnji razvoj. Stoga su zaposlenici HZN-a tijekom 2012. godine bili uključeni u različite programe obrazovanja.

Izobrazba djelatnika HZN-a:

Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na stručnim skupovima i seminarima provodilo se prema planu i uz minimalna financijska sredstva.

Zaposlenici HZN-a sudjelovali su na sljedećim stručnim skupovima, seminarima, predavanjima i radionicama na međunarodnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini:

- ISO, Introduction to ISO eServices, Zagreb, 6. - 8. ožujka 2012. , jedan zaposlenik
- ISO, eServices for MBUAs, Geneva, 27. - 29. studeni 2012. , jedan zaposlenik
- Hrvatsko društvo za kvalitetu, 12. Hrvatska konferencija o kvaliteti i 3. znanstveni skup Hrvatskog društva za kvalitetu, Brijuni, 10. - 12. svibnja 2012. , dva zaposlenika
- Algebra učilište, Adobe Acrobat Professional – obrada PDF dokumenata, Zagreb, 15. svibnja 2012. , tri zaposlenika
- World Trade Organization, WTO Seminar on Technical Barriers to Trade, Zagreb, 21. - 22. svibnja 2012. , jedan zaposlenik
- Hrvatsko društvo za tehniku zavarivanja, International Conference EUROJOIN 8, Pula, 24. - 26. svibnja 2012. , jedan zaposlenik
- ISO, eLearning module on Managing national participation in international standardization, March – June 2012, dva zaposlenika

- CROLAB, Okrugli stol na temu „Laboratoriji i zaštita okoliša“, 8. konferencija CROLAB-a, 4. nacionalna konferencija „Kompetentnost laboratorija 2012, Šibenik, 10. - 13. listopada 2012. , jedan zaposlenik
- ISO, Marketing and promotion of International Standards, Bucharest, 31. listopada – 2. studenog 2012. , jedan zaposlenik
- Hrvatska udruga za zdravo radno mjesto, 3. stručni skup „Gospodarenje otpadom – norme, propisi, novosti i praksa“ sa stručnim radom pod nazivom „Nove norme u području karakterizacije i zbrinjavanje otpada“, Zagreb, 22. studeni 2012. , jedan zaposlenik
- Državna škola za javnu upravu, „Specifičnosti EU proračuna i prilagodbe financijske regulative RH za sudjelovanje u EU proračunu“, Zagreb, 17. - 18. listopada 2012. , 1 zaposlenik
- Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, „Pretraživanje i pronalaženje EU dokumentacije“ - pet zaposlenika

Na temelju Zakona o zaštiti na radu, a u skladu s odredbama Pravilnika o pružanju prve pomoći radnicima na radu, tri zaposlenika su osposobljena za pružanje prve pomoći.

6.2 PROSTOR ZA RAD

Prostori za rad Hrvatskog zavoda za norme nalaze su u Ulici grada Vukovara 78 u Zagrebu.

Ukupna površina uredskog prostora, dvorana za sastanke, normoteke i pomoćnih prostorija HZN-a (na odgovarajući način opremljeni prostori za informatičku opremu, arhivu, skladište) iznosi oko 1000 m². Uređeni prostori za rad omogućuju redovito obavljanje poslova HZN-a i održavanje sastanaka tehničkih odbora u primjerenu okolišu.

Uz taj prostor, po potrebi, HZN se može povremeno koristiti dvoranama za sastanke Ministarstva gospodarstva koje se nalaze u istoj zgradi.

6.3 RAD TEHNIČKIH ODBORA

Stručne službe HZN-a obavljaju sljedeće logističke i tehničke poslove za rad tehničkih odbora:

- prihvaćanje i registracija prijave za rad u tehničkim odborima
- organizacija i sazivanje sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina
- pregled i praćenje stanja međunarodne/europske normizacije u području rada svakoga pojedinog tehničkog odbora
- unos podataka o novim normizacijskim projektima svakoga tehničkog odbora u sustavu HZNorm
- distribucija međunarodnih i europskih norma kao radnih dokumenata za rad svakoga tehničkog odbora/pododbora/radne skupine
- pregled međunarodnih i europskih norma radi izrade prijedloga o prihvaćanju tih norma u hrvatsku normizaciju
- prijevod i lektura naslova norma i opisa područja primjene
- izrada prijedloga o prihvaćanju međunarodnih/europskih norma, provedba postupka odobravanja i registracije u sustavu HZNorm
- objava prijedloga za prihvaćanje međunarodnih i europskih norma u svakom broju HZN Glasila
- pripreme za prevođenje i prijevod norma
- pripreme, izrade i oblikovanja nacrtu hrvatskih norma i objave javne rasprave
- pripreme popisa prihvaćenih hrvatskih norma i objave popisa u svakom broju HZN Glasila
- pripreme i objave popisa norma koje se povlače u svakom broju HZN Glasila.

Tehnički odbori HZN-a prate rad većeg broja međunarodnih i europskih tehničkih odbora. Broj tehničkih odbora HZN-a koji prate rad tehničkih odbora na europskoj i međunarodnoj razini prikazan je u tablici u nastavku.

Normirno tijelo	Broj europskih ili međunarodnih tehničkih odbora	Obuhvaćenost
CEN	324	100 %
CENELEC	70	100 %
ETSI	26	100 %
ISO	228	65 %
IEC	95	53 %

U radu radnih skupina CEN-ovih tehničkih odbora sudjeluje devet stručnjaka iz Hrvatske koji su članovi odgovarajućih tehničkih odbora HZN-a. Oni su uključeni u rad više radnih skupina CEN-a koje se bave izradom norma iz područja električnih vozila, akustičkih svojstava zgrada, kemijskih dezinficijensa i antiseptika, zaštite od požara, protupožarne i vatrogasne opreme, proizvoda na bazi gipsa i dr.

U tablici u nastavku dan je popis međunarodnih tehničkih odbora i pododbora ISO-a i IEC-a u kojima djelatno sudjeluju predstavnici tehničkih odbora HZN-a.

Djelatno članstvo u odborima i pododborima	
IEC	ISO
IEC/TC 14	ISO/TC 34/SC 17
IEC/TC 31	ISO/TC 37/SC 2
IEC/SC 31G	ISO/TC 46/SC 9
IEC/SC 31J	ISO/TC 108/SC 2
IEC/TC 38	ISO/TC 217
IEC/TC 57	
IEC/TC 65	
IEC/TC 65 E	
IEC/TC 79	
IEC/TC 85	

6.4 PREUSTROJ TEHNIČKE INFRASTRUKTURE

Proces preustroja infrastrukture tehničkih odbora koji je započeo 2006. godine dovršen je u potpunosti.

Broj tehničkih odbora HZN-a 2012. godine prema područjima normizacije:

Područje normizacije	Broj tehničkih odbora
Osnovne norme	11
Graditeljstvo	22
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	11
Metalni materijali	6
Nemetalni materijali	10

Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	11
Strojarstvo	15
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	11
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	17
Opća elektrotehnika	10
Elektronika	15
Energetska elektrotehnika	24
Telekomunikacije	2
Informacijska tehnologija	4
UKUPNO	169

U rad tehničkih odbora HZN-a uključeno je oko 2600 stručnjaka iz industrije, inženjerskih komora, strukovnih udruga, znanstvenih i obrazovnih ustanova, tijela državne uprave itd.

Popis tehničkih odbora HZN-a prema područjima normizacije na dan 31. prosinca 2012. godine dan je u tablici u nastavku, kao i popis neaktivnih odbora (ukinutih, u mirovanju, predloženih za ukidanje)

I. PODRUČJE: OPĆA ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E1	Nazivlje u elektrotehnici	2009-04/2009-06
HZN/TO E8	Sustavski vidovi opskrbe električnom energijom	2008-02/2008-04
HZN/TO E10	Fluidi za primjenu u elektrotehnici	2008-04/2008-04
HZN/TO E15	Čvrsti elektrotehnički izolacijski materijali	2008-04/2008-04
HZN/TO E42	Visokonaponska ispitivanja	2009-12/2009-12
HZN/TO E56	Pouzdanost	2008-04/2008-04
HZN/TO E70	Stupnjevi zaštite kućištem	2008-04/2008-04
HZN/TO E106	Elektromagnetska polja u ljudskome okolišu	2007-12/2008-01
HZN/TO E112	Procjena i značajke elektrotehničkih izolacijskih materijala i sustava	2008-11/2008-12
HZN/TO E500	Elektromagnetska kompatibilnost u elektrotehnici i telekomunikacijama	2008-04/2008-04

PODRUČJE: ELEKTRONIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E13	Oprema za mjerenje električne energije te upravljanje tarifom i potrošnjom	2008-05/2008-06
HZN/TO E38	Mjerni transformatori	2008-04/2008-04
HZN/TO E45	Nuklearna instrumentacija	2008-06/2008-06
HZN/TO E62	Električna oprema u medicinskoj praksi	2008-02/2008-04
HZN/TO E65	Mjerenje, vođenje i automatizacija industrijskih procesa	2008-05/2008-06
HZN/TO E72	Naprave za automatsko upravljanje u kućanstvu	2008-04/2008-04
HZN/TO E76	Sigurnost optičkog zračenja i laserska oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E79	Alarmni sustavi	2008-05/2008-06
HZN/TO E80	Pomorska navigacijska i radiokomunikacijska oprema i sustavi	2008-05/2008-06
HZN/TO E85	Oprema za mjerenje električnih i elektromagnetskih veličina	2009-07/
HZN/TO E100	Audio, video i multimedijски sustavi te njihova oprema	2008-04/2008-04
HZN/TO E103	Odašiljačka oprema za radiokomunikacije	2008-05/2008-06
HZN/TO E108	Sigurnost elektroničke opreme u području audio, video, informacijske i komunikacijske tehnologije	2008-05/2008-06
HZN/TO E501	Elektroakustika i ultrazvuk	2008-06/2008-06
HZN/TO E502	Elektrotehnički aspekti telekomunikacijske opreme	2009-04/2009-06

PODRUČJE: ENERGETSKA ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E2	Rotacijski strojevi	2007-12/2008-01
HZN/TO E9	Električna oprema za željeznicu	2008-04/2008-04

HZN/TO E11	Nadzemni vodovi	2008-05/2008-06
HZN/TO E14	Energetski transformatori	2007-12/2008-01
HZN/TO E17	Sklopni i upravljački uređaji	2008-04/2008-04
HZN/TO E20	Električni kabeli	2007-12/2008-01
HZN/TO E22	Energetska elektronika	2008-04/2008-04
HZN/TO E23	Elektroinstalacijski pribor	2007-12/2008-01
HZN/TO E31	Eksplozivne atmosfere	2008-04/2008-04
HZN/TO E34	Žarulje, svjetiljke i pripadna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E36	Izolatori	2008-05/2008-06
HZN/TO E37	Odvodnici prenapona	2008-05/2008-06
HZN/TO E44	Elektrotehnička sigurnost strojeva	2008-05/2008-06
HZN/TO E55	Žice za namote	2008-04/2008-04
HZN/TO E57	Upravljanje energetskim sustavom i pridružene komunikacije	2008-05/2008-06
HZN/TO E59	Uporabne značajke električnih kućanskih aparata	2008-05/2008-06
HZN/TO E61	Sigurnost električnih kućanskih i sličnih aparata	2008-05/2008-06
HZN/TO E64	Električne instalacije i zaštita od električnog udara	2007-12/2008-01
HZN/TO E69	Cestovna i industrijska električna vozila	2008-12/2009-02
HZN/TO E78	Rad pod naponom	2007-12/2008-01
HZN/TO E81	Zaštita od munje	2008-04/2008-04
HZN/TO E88	Vjetroagregati	2008-12/2009-02
HZN/TO E95	Mjerni releji i zaštitna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO E99	Električne instalacije iznad 1kV izmjenične i 1,5 kV istosmjerne struje	2008-12/2009-02

PODRUČJE: TELEKOMUNIKACIJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO T3	Nazivlje u telekomunikacijama	2008-11/2008-12
HZN/TO T4	Normizacija u telekomunikacijama	2008-05/2008-06

PODRUČJE: INFORMACIJSKA TEHNOLOGIJA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO Z1	Informacijska tehnologija	2008-04/2008-04
HZN/TO 68	Bankarstvo, vrijednosni papiri i druge financijske usluge	2009-04/2009-06
HZN/TO 211	Geoinformacije/Geomatika	2008-05/2008-06
HZN/TO 215	Medicinska informatika	2008-05/2008-06

PODRUČJE: OSNOVNE NORME

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO Z2	Ocjenjivanje sukladnosti i akreditacija	2008-02/2008-04
HZN/TO 37	Terminologija	2009-04/2009-06
HZN/TO 46	Bibliotekarstvo, dokumentacija i informacije	2007-12/2008-01
HZN/TO 69	Primjena statističkih metoda	2009-04/2009-06
HZN/TO 130	Grafička tehnologija	2008-05/2008-06
HZN/TO 145	Grafički simboli	2008-05/2008-06
HZN/TO 172	Optika i optički instrumenti	2008-05/2008-06
HZN/TO 176	Upravljanje kvalitetom i osiguravanje kvalitete	2008-04/2008-04
HZN/TO 513	Mjerne jedinice i mjerila	2008-02/2008-04
HZN/TO 537	Tehnički crteži, dimenzijske i geometrijske specifikacije, opis proizvoda i odgovarajuća dokumentacija	2008-04/2008-04
HZN/TO 570	Sustavi upravljanja energijom	2011-11/

PODRUČJE: STROJARSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 5	Metalne cijevi i priključci	2008-11/2008-12

HZN/TO 23	Traktori i strojevi za poljoprivredu i šumarstvo	2008-11/2008-12
HZN/TO 82	Rudarstvo	2008-11/2008-12
HZN/TO 86	Uređaji za hlađenje, klimatizaciju i dizalice topline	2008-04/2008-04
HZN/TO 116	Uređaji i oprema za izmjenu topline	2008-02/2008-04
HZN/TO 184	Sustavi industrijske automatizacije i integracija	2008-09/2008-11
HZN/TO 502	Plinski uređaji	2008-11/2008-12
HZN/TO 505	Prijenos i distribucija plina	2008-11/2008-12
HZN/TO 506	Materijali, oprema i konstrukcije za naftnu industriji, prirodni plin i geotermalnu vodu	2008-11/2008-12
HZN/TO 541	Sustavi grijanja, ventilacije i klimatizacije u građevinama	2007-12/2008-01
HZN/TO 544	Strojni elementi	2009-04/2009-06
HZN/TO 559	Zaporni, regulacijski i sigurnosni uređaji	2008-06/2008-06
HZN/TO 561	Kotlovi, posude pod tlakom, cjevovodi i plinske boce	2008-09/2008-11
HZN/TO 562	Alatni strojevi i alati	2008-11/2008-12
HZN/TO 563	Sigurnost strojeva	2008-11/2008-12

PODRUČJE: PRIJEVOZ, RUKOVANJE MATERIJALIMA I PAKIRANJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 8	Brodogradnja	2008-05/2008-06
HZN/TO 22	Cestovna vozila	2007-12/2008-01
HZN/TO 178	Dizala, pokretne stube i pokretne trake za osobe	2008-02/2008-04
HZN/TO 508	Ambalaža i pakiranje	2008-05/2008-06
HZN/TO 509	Cestovna oprema	2008-04/2008-04
HZN/TO 515	Žičare, uspinjače i vučnice	2008-02/2008-04
HZN/TO 524	Cestovni prijevoz i prometna telematika	2008-05/2008-06
HZN/TO 528	Oprema za željeznice	2008-05/2008-06
HZN/TO 529	Granici, dizalice i prenosila neprekidne dobave	2008-05/2008-06
HZN/TO 530	Čelična užad, lanci, dizalične kuke, trake, omče i pribor	2008-05/2008-06
HZN/TO 534	Spremnici za teret	2008-02/2008-04

PODRUČJE: GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 21	Protupožarna i vatrogasna oprema	2008-02/2008-04
HZN/TO 71	Beton	2007-12/2008-01
HZN/TO 74	Cement i vapno	2007-12/2008-01
HZN/TO 92	Zaštita od požara	2007-12/2008-01
HZN/TO 163	Toplinska izolacija	2008-04/2008-04
HZN/TO 165	Drvene konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 167	Metalne konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 179	Zidane konstrukcije	2008-05/2008-06
HZN/TO 182	Geotehničke konstrukcije	2007-12/2008-01
HZN/TO 196	Prirodni kamen	2008-05/2008-06
HZN/TO 221	Geosintetici	2007-12/2008-01
HZN/TO 517	Posebne vrste konstrukcija	2008-04/2008-04
HZN/TO 518	Podovi, stropovi i zidne obloge	2007-12/2008-01
HZN/TO 525	Hidroizolacijski materijali i proizvodi za pokrivanje krovova	2008-05/2008-06
HZN/TO 532	Dimnjaci	2008-04/2008-04
HZN/TO 533	Kolničke konstrukcije	2007-12/2008-01
HZN/TO 535	Agregati	2007-12/2008-01
HZN/TO 536	Vrata, prozori i staklo u graditeljstvu	2008-05/2008-06
HZN/TO 548	Konstrukcijski eurokodovi	2007-12/2008-01
HZN/TO 549	Svjetlo i rasvjeta	2008-06/2008-06
HZN/TO 551	Gradnja	2007-12/2008-01

HZN/TO 553	Predgotovljeni proizvodi	2008-04/2008-04
------------	--------------------------	-----------------

PODRUČJE: METALNI MATERIJALI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 25	Ljevarstvo	2007-12/2008-01
HZN/TO 44	Zavarivanje i srodni postupci	2008-02/2008-04
HZN/TO 135	Nerazorna ispitivanja	2008-02/2008-04
HZN/TO 503	Metalni materijali	2007-12/2008-01
HZN/TO 504	Korozija i zaštita metala i legura	2008-05/2008-06
HZN/TO 523	Humanitarno razminiranje	2008-02/2008-04

PODRUČJE: NEMETALNI MATERIJALI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 6	Papir, karton, pulpe	2008-02/2008-04
HZN/TO 28	Naftni proizvodi i maziva	2008-06/2008-06
HZN/TO 89	Furniri i drvene ploče	2009-04/2009-06
HZN/TO 120	Koža i obuća	2007-12/2008-01
HZN/TO 138	Plastične cijevi, spojnice i ventili za prijenos tekućina	2008-02/2008-04
HZN/TO 218	Drvo	2008-04/2008-04
HZN/TO 238	Čvrsta biogoriva	2011-12/
HZN/TO 526	Bitumenska veziva	2007-12/2008-01
HZN/TO 531	Plastika i guma	2007-12/2008-01
HZN/TO 560	Tekstilni proizvodi	2008-06/2008-06

PODRUČJE: KEMIČALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, POLJOPRIVREDNI I PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 34	Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	2008-04/2008-04
HZN/TO 54	Eterična ulja	2008-06/2008-06
HZN/TO 91	Površinski aktivne tvari	2008-05/2008-06
HZN/TO 126	Duhan i duhanski proizvodi	2008-05/2008-06
HZN/TO 134	Gnojiva i poboljšivači tla	2008-04/2008-04
HZN/TO 511	Eksplozivi za civilnu uporabu	2008-04/2008-04
HZN/TO 564	Uljarice, biljna i životinjska ulja i masti	2010-09/2010-11
HZN/TO 566	Mlijeko i mliječni proizvodi	2010-09/2010-11
HZN/TO 567	Meso, proizvodi ribarstva i akvakultura	2010-09/2010-11
HZN/TO 568	Analiza hrane - Horizontalne metode	2010-09/2010-11
HZN/TO 569	Hrana za životinje	2010-09/2010-11

PODRUČJE: OKOLIŠ, ZDRAVLJE I MEDICINSKA OPREMA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 43	Akustika	2007-12/2008-01
HZN/TO 108	Mehaničke vibracije i udari	2008-05/2008-06
HZN/TO 121	Anestetička i respiracijska oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO 146	Kakvoća zraka	2008-06/2008-06
HZN/TO 147	Kakvoća vode	2008-04/2008-04
HZN/TO 159	Ergonomija	2008-05/2008-06
HZN/TO 190	Kakvoća tla	2008-06/2008-06
HZN/TO 207	Upravljanje okolišem	2008-04/2008-04
HZN/TO 217	Kozmetika	2009-01/2009-02
HZN/TO 522	Karakterizacija i zbrinjavanje otpada	2007-12/2008-01
HZN/TO 539	Kemijski dezinficijensi i antiseptici	2008-05/2008-06
HZN/TO 550	Opskrba vodom	2008-04/2008-04

HZN/TO 554	Obrada otpadnih voda	2008-04/2008-04
HZN/TO 555	Medicinski proizvodi	2008-05/2008-06
HZN/TO 556	Osobna zaštitna oprema	2008-05/2008-06
HZN/TO 557	Zaštitna odjeća	2008-05/2008-06
HZN/TO 558	Zaštita dišnih putova	2008-05/2008-06

PODRUČJE: USLUGE, PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 136	Namještaj	2008-02/2008-04
HZN/TO 181	Sigurnost igraćaka i proizvodi za djecu	2007-12/2008-01
HZN/TO 219	Podne obloge	2008-04/2008-04
HZN/TO 228	Usluge u turizmu	2008-05/2008-06
HZN/TO 516	Usluge prijevoza	2008-02/2008-04
HZN/TO 521	Usluge održavanja	2008-06/2008-06
HZN/TO 542	Prevoditeljske usluge	2008-06/2008-06
HZN/TO 543	Poštanske usluge	2008-02/2008-04
HZN/TO 546	Očuvanje kulturne baštine	2008-09/2008-11
HZN/TO 552	Društvena odgovornost	2008-09/2008-11
HZN/TO 571	Oprema za sport, igrališta i rekreaciju	2012-12/

II. UKINUTI HZN/TO-i, DONESENE ODLUKE UV-a

PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E7	Vodiči za nadzemne vodove	2009-04/2009-06
HZN/TO E18	Brodске električne instalacije	2009-04/2009-06
HZN/TO E26	Električno zavarivanje	2009-04/2009-06
HZN/TO E28	Usklađivanje izolacije	2009-04/2009-06
HZN/TO E32	Osigurači	2009-04/2009-06
HZN/TO E66	Sigurnost mjerne, upravljačke i laboratorijske opreme	2009-04/2009-06
HZN/TO E73	Struje kratkog spoja	2009-04/2009-06
HZN/TO E104	Utjecaj okoliša, razredba i metode ispitivanja	2009-04/2009-06

PODRUČJE: PRIJEVOZ, RUKOVANJE MATERIJALIMA I PAKIRANJE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 20	Zrakoplovna i svemirska tehnika	2009-04/2009-06

PODRUČJE: STROJARSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 545	Sigurnost opreme i postrojenja za toplinske postupke u industriji	2009-04/2009-06

PODRUČJE: ZDRAVLJE, OKOLIŠ I MEDICINSKA OPREMA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 106	Stomatologija	2009-04/2009-06
HZN/TO 514	Sigurno pohranjivanje novca, vrijednosti i nosača podataka	2009-04/2009-06

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 83	Oprema za sport, igrališta i rekreaciju	2009-04/2009-06

III. UKINUTI HZN/TO-i, PRIJEDLOZI TEHNIČE UPRAVE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 35	Boje i lakovi	2011-04/

HZN/TO 47	Kemija	2011-04/
HZN/TO 519	Adhezivi	2011-04/
HZN/TO 527	Krajobrazna arhitektura	2013-02/

IV. DODIJELJEN STATUS MIROVANJA, DONESENE ODLUKE TU-a

PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO E102	Oprema koja se koristi u radiokomunikacijama kod pokretnih (mobilnih) usluga i satelitskih komunikacijskih sustava	2008-05-16

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 520	Biotehnologija	2008-04-02

PODRUČJE: GRADNJA, GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 512	Nazivlje u graditeljstvu	2009-03

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU
HZN/TO 540	Usluge čišćenja	2007-12-21

ODBORI KOJIMA JE DODIJELJEN STATUS MIROVANJA

PODRUČJE: ELEKTROTEHNIKA

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO E102	Oprema koja se koristi u radiokomunikacijama kod pokretnih (mobilnih) usluga i satelitskih komunikacijskih sustava	2008-05-16

PODRUČJE: KEMIKALIJE, KEMIJSKO INŽENJERSTVO, PREHRAMBENI PROIZVODI

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 520	Biotehnologija	2008-04-02

PODRUČJE: GRADNJA, GRADITELJSTVO

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 512	Nazivlje u graditeljstvu	2009-03

PODRUČJE: PROIZVODI ZA KUĆANSTVO I SLOBODNO VRIJEME; USLUGE

Tehnički odbor	Naziv	Odluka TU/UV
HZN/TO 540	Usluge čišćenja	2007-12-21

Svi registrirani članovi HZN/TO-a imaju trajan pristup zaštićenom području na internetskoj stranici HZN-a gdje se nalaze trajno ažurirani nacionalni, europski i međunarodni radni dokumenti. Pristup radnim dokumentima u zaštićenome području osiguran je u sklopu priprema za ispunjavanje uvjeta za članstvo HZN-a u CEN-u i CENELEC-u, a dokumenti su namijenjeni za aktivni rad u europskim normizacijskim organizacijama.

Tijekom 2012. godine pripremljen je i održan je niz sastanaka tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina s ciljem provedbe postupka prihvaćanja europskih i međunarodnih norma u hrvatski normizacijski sustav.

U tablici u nastavku prikazan je broj sastanaka (pripremljenih, održanih) tehničkih odbora, pododbora i radnih skupina, HZN/TO-a, HZN/PO i HZN/RS, prema područjima normizacije:

Područje normizacije	Broj sastanaka
Osnovne norme	21
Graditeljstvo	25
Kemikalije, kemijsko inženjerstvo, poljoprivredni i prehrambeni proizvodi	16
Metalni materijali	15
Nemetalni materijali	15
Prijevoz, rukovanje materijalima i pakiranje	5
Strojarstvo	13
Usluge, proizvodi za kućanstvo i slobodno vrijeme	17
Zdravlje, okoliš i medicinska oprema	17
Opća elektrotehnika	6
Elektronika	0
Energetska elektrotehnika	2
Telekomunikacije	8
Informacijska tehnologija	8

6.5 HRVATSKE NORME

6.5.1 PRIHVAĆANJE MEĐUNARODNIH I EUROPSKIH NORMA

Hrvatski zavod za norme neprekidno prati razvoj norma na europskoj i međunarodnoj razini te nastoji održati dinamiku prihvaćanja europskih norma u nacionalni sustav u skladu s dinamikom njihova razvoja na europskoj razini, a u rokovima koje utvrđuju europske normizacijske organizacije CEN i CENELEC.

Budući da se na europskoj razini neprekidno razvijaju nove norme te preinačuju, povlače i zamjenjuju postojeće norme, europske organizacije za normizaciju CEN i CENELEC mjesečno objavljuju više od stotinu novih norma koje je potrebno prihvatiti kao hrvatske norme, broj europskih norma prihvaćenih na nacionalnoj razini blago varira. Do kraja 2012. godine, u nacionalni normizacijski sustav sveukupno je prihvaćeno više od 95 % europskih norma.

6.5.2 EUROKODOVI

U skladu sa sporazumom između HZN-a, nekadašnjeg Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (sada Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja) te Komore inženjera građevinarstva, zajedničkim financiranjem provedena je nabava seizmičkih karata koje je izradio Geofizički zavod Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu potrebnih za primjenu nacionalnih dodatka. Te su karte u skladu s navedenim sporazumom osim kao dio priloga u odgovarajućim normama i javno dostupne.

- Od siječnja do lipnja 2012., na hrvatskome jeziku su objavljeni u Glasilima HZN-a 6/2011, 1/2012 i 2/2012 slijedeći normativni dokumenti kao prijevod izvornika na hrvatski jezik ili kao izvorne hrvatske norme:

- Eurokodovi iz područja graditeljstva, 9 dokumenata
- Nacionalni dodaci eurokodova, 9 dokumenata
- Izvorni hrvatski normativni dokumenti, 5 dokumenata
- Norme rječnici, 3 dokumenta
- Ostali normativni dokumenti, 6 dokumenata

- Od srpnja do prosinca 2012., na hrvatskome jeziku su objavljeni u Glasilima HZN-a 3, 4 i 5/2012 slijedeći normativni dokumenti kao prijevod izvornika na hrvatski jezik ili kao izvorne hrvatske norme:

- Eurokodovi iz područja graditeljstva, 5 dokumenata,
- Nacionalni dodaci eurokodova, 4 dokumenata (to su ujedno izvorni hrvatski normizacijski dokumenti),

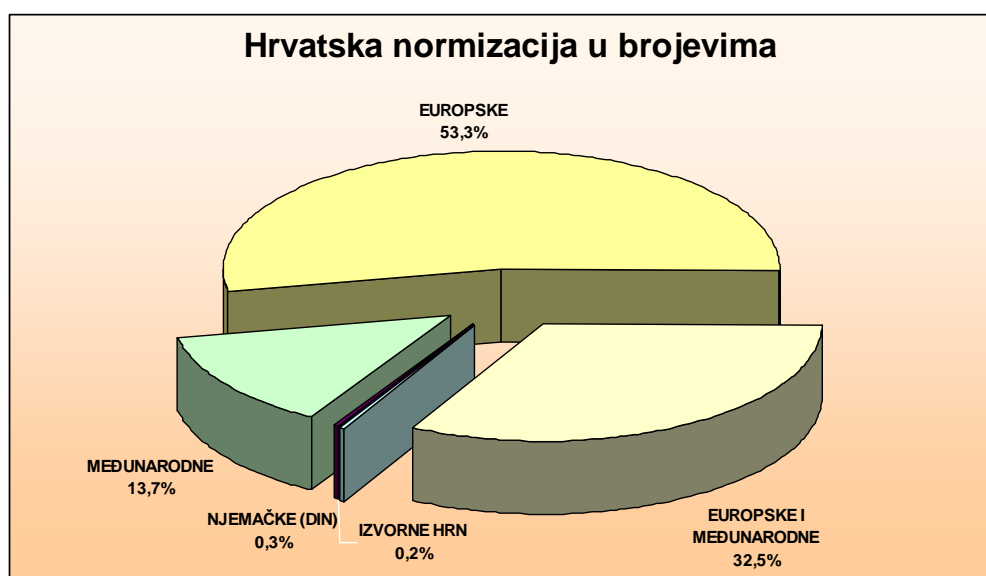
- Norme rječnici, 3 dokumenta,
- Ostali normativni dokumenti, 3 dokumenata,
- Ukupno 15 novih normizacijskih dokumenata na hrvatskom jeziku,
- Tehnički pripremljeno i stavljeno na javnu raspravu 47 norma (2200 stranica),

6.5.3 BROJ HRVATSKIH NORMA

HZN, kao punopravan član CEN-a i CENELEC-a dužan je objavljivati sve nacрте europskih norma na nacionalnoj razini. HZN te nacрте objavljuje kao hrvatske nacрте u HZN e-glasilu koje je dostupno na internetskim stranicama HZN-a: <http://www.hzn.hr/default.aspx?id=44>

Tijekom 2012. godine objavljeno je 2649 novih hrvatskih norma, 1180 ih je povučeno, a za javnu raspravu je objavljeno oko 1700 dokumenata. U bazu podataka upisano je oko 2750 projekata koji su različitim fazama izrade.

Broj hrvatskih norma na dan 31. prosinca 2012. godine bio je 28906.

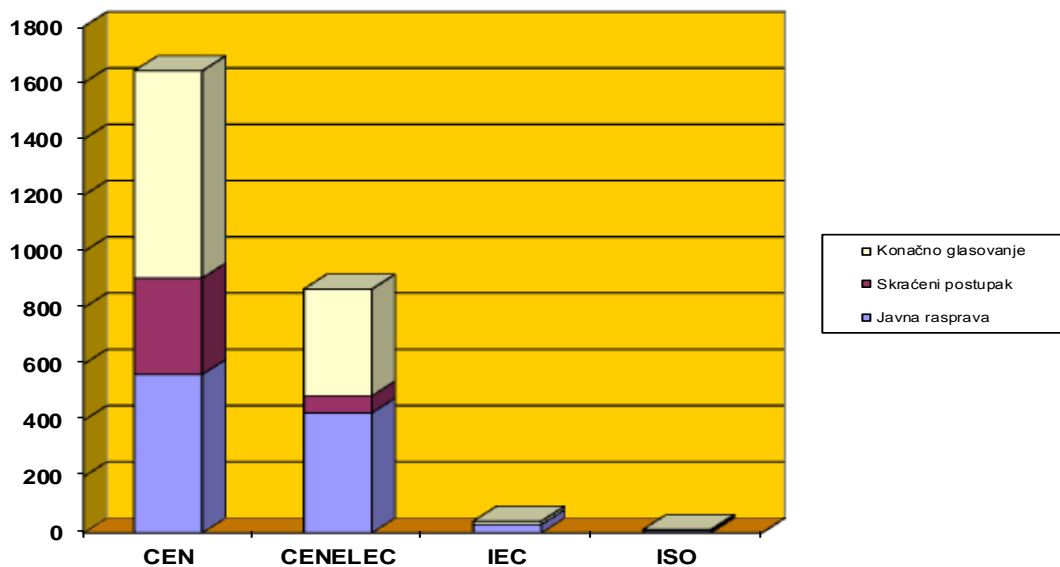
Slika 5: Grafički prikaz hrvatskih norma prema izvorniku

Nastavljen je rad na prihvaćanju europskih norma iz područja graditeljstva za projektiranje građevnih konstrukcija (tzv. eurokodova). Taj projekt obuhvaća prihvaćanje odgovarajućih europskih norma i njihovo prevođenje na hrvatski jezik (niz od 58 norma s oko 6000 stranica teksta) te izradbu 57 nacionalnih dodataka (nacionalno odredivih parametara specifičnih za zemljopisno područje Republike Hrvatske). Zbog važnosti toga projekta te prihvaćanja tih norma i izradbe nacionalnih dodataka za sveukupno usklađivanje tehničkog zakonodavstva iz područja graditeljstva, za njegovu je realizaciju posebno bilo zainteresirano Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja te Komora inženjera građevinarstva. HZN je 2008. godine potpisao trojni sporazum s tadašnjim Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva i Hrvatskom komorom inženjera građevinarstva o zajedničkoj suradnji na tome projektu. Za izradbu nacionalnih dodataka bilo je potrebno osigurati odgovarajuće seizmičke i klimatološke podatke te su u projekt bili uključeni i Geofizički zavod Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji je izradio seizmološke karte i Državni hidrometeorološki zavod koji je osigurao podatke potrebne za izradbu odgovarajućih karata klimatsko-meteoroloških parametara.

Dio troškova za realizaciju toga projekta u skladu s trojnim sporazumom snosilo je Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva te Hrvatska komora inženjera građevinarstva. Ta suradnja se nastavila i u 2012. godini kada je počela objava prethodno izrađenih i pripremljenih nacionalnih dodataka.

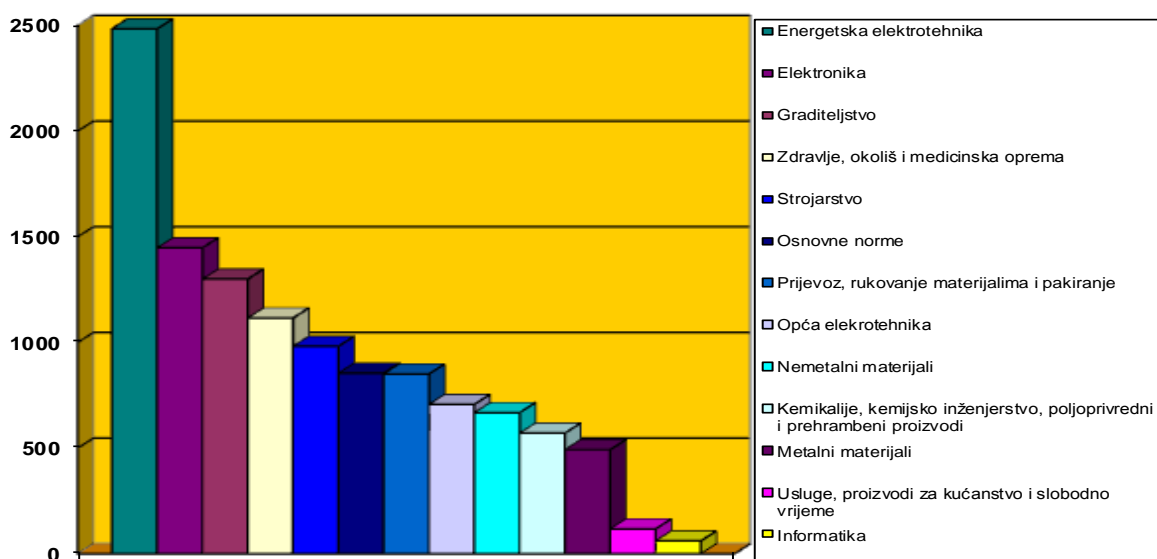
6.5.4 GLASOVANJE NA RADNE DOKUMENTE EUROPSKIH I MEĐUNARODNIH NORMIZACIJSKIH ORGANIZACIJA

Kao punopravni član CEN-a i CENELEC-a HZN ima obvezu glasovanja na sve nacрте europskih norma kao i obvezu objavljivanja svih europskih norma kao hrvatskih norma. Tijekom 2012. godine HZN je u potpunosti ispunio obvezu glasovanja na sve radne dokumente tehničkih odbora europskih normizacijskih organizacija (1643 dokumenata CEN-a i 867 dokumenata CENELEC-a) te na radne dokumente tehničkih odbora međunarodnih normizacijskih organizacija (ISO-a i IEC-a) u kojima je HZN punopravni član.

Slika 6: Grafički prikaz glasovanja HZN-a na radne dokumente

Tijekom 2012. godine članovima HZN/TO-a stavljeno je na raspravu radi davanja mišljenja ukupno 11641 radnih dokumenata. Najveći broj radnih dokumenata (6945) bio je iz djelokruga tehničkih odbora CEN-a.

Slika 7: Grafički prikaz broja radnih dokumenata prema normizacijskim područjima za 2012. godinu

6.5.5 DOSTAVA PODATAKA O PRIHVAĆENIM EUROPSKIM NORMAMA I POSTUPAK OBAVJEŠĆIVANJA (NOTIFIKACIJE)

Hrvatski zavod za norme sudjeluje u europskom sustavu CEN iPROJEX – *National implementation* od lipnja 2007. godine. Odsjek za upravljanje informacijama redovito unosi podatke o prihvaćenim europskim normama i drugim dokumentima u CEN-ov sustav. Podaci o prihvaćenim hrvatskim normama dostupni su, zajedno s podacima svih redovitih članova CEN-a, na internetskim stranicama CEN-a. Podaci o prihvaćenim CENELEC-ovim europskim normama i drugim dokumentima, šalju se CENELEC-u putem elektroničke pošte.

Obavijesti o hrvatskim normama kojima su prihvaćene europske norme CENELEC-a i ETSI-ja dostavljaju se tim organizacijama u skladu s njihovim pravilima.

HZN je uključen i u sustav *CEN INFOPRO* za prijavljivanje (notifikaciju) izvornih hrvatskih norma u skladu s europskom Direktivom 98/34/EC o obavješćivanju od 2008. godine, a od 1. siječnja 2010. godine je uključen u sustav obavješćivanja prema CENELEC-u.

Podaci o izvornim hrvatskim normama redovito se objavljuju u mjesečnom izvještaju o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* i *CENELEC Register of New National Standardization Initiatives* zajedno s podacima svih članova CEN-a i CENELEC-a koje HZN redovito objavljuje na svojim internetskim stranicama.

U 2012. godini, HZN je obavijestio CENELEC o šest projekata izrade izvorne hrvatske norme, a CEN o 17 projekata.

6.6 DOPRINOS NORMIZACIJE PRIMJENI PRAVNE STEČEVINE KOJA SE ODNOSI NA SIGURNOST PROIZVODA

Zbog uloge koju usklađene europske norme imaju u provedbi tehničkog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa, Hrvatski zavod za norme tijesno surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama na pripremi popisa odgovarajućih norma koje služe kao tehnička potpora za provedbu toga zakonodavstva.

Hrvatski zavod za norme trajno provodi analizu procesa prihvaćanja usklađenih europskih norma prema svim europskim direktivama *novoga pristupa*. O rezultatima analize zavod obavješćuje tijela državne uprave koja su odgovorna za implementaciju pojedinih direktiva te tim tijelima dostavlja popise hrvatskih norma kojima su prihvaćene usklađene europske norme prema svakoj direktivi (odnosno odgovarajućem hrvatskom propisu).

HZN za tijela državne uprave izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama. Tijekom 2012. godine HZN je na zahtjev odgovarajućih ministarstava priredio popise hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme prema odgovarajućim propisima i to popis usklađenih hrvatskih norma koje služe za provedbu *Zakona o općoj sigurnosti proizvoda*, popis usklađenih hrvatskih norma koje služe za provedbu *Pravilnika o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi* te popis hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme koje služe za provedbu *Pravilnika o električnoj opremi namijenjenoj za uporabu unutar određenih naponskih granica* radi njihove objave u Narodnim novinama u skladu s navedenim zakonom i pravilnicima.

Rezultati rada u prihvaćanju usklađenih europskih norma prema direktivama *novoga pristupa* do 31. prosinca 2012. godine dani su u tablici u nastavku.

Tablica 2: Prikaz usklađenih europskih norma prihvaćenih za provedbu zakonodavstva novoga pristupa

	PODRUČJE PRAVILNIKA/DIREKTIVE	OZNAKA DIREKTIVE	OJ	BROJ USKLAĐENIH EN	BROJ USKLAĐENIH HRN
1.	Električna oprema koja se upotrebljava u određenim granicama napona (niskonaponska oprema)	73/23/EEZ 2006/95/EZ	OJ C 245 (2012-08-14)	1394	1368
2.	Obične tlačne posude	ex.87/404/EEZ 2009/105/EZ	OJ C 104 (2012-04-11)	13	13
3.	Sigurnost igračkaka	88/378/EEZ 2009/48/EZ	OJ C 349 (2012-11-15) OJ C 236 (2010-09-01)	6	4
4.	Građevni proizvodi (CPD Direktiva)	89/106/EEZ	OJ C 176 (2012-06-19)	561	525
5.	Elektromagnetska kompatibilnost (EMC)	89/336/EEZ 2004/108/EZ	OJ C 321 (2012-10-23)	253	229
6.	Strojevi	98/37/EZ 2006/42/EZ	OJ C 350 (2012-11-15)	760	705
7.	Osobna zaštitna oprema (PPE)	89/686/EEZ	OJ C 395 (2012-12-20)	339	332
8.	Neautomatske vage	90/384/EEZ	OJ C 153 (1994-06-04)	1	1
9.	Aktivni implantabilni medicinski uređaji	90/385/EEZ	OJ C 262 (2012-08-30)	54	53
10.	Uređaji na plinovita goriva	ex.90/396/EEZ 2009/142/EZ	OJ C 349 (2010-12-22)	130	130
11.	Eksplozivi za civilnu uporabu	93/15/EEZ	OJ C 221 (2006-09-14)	58	58
12.	Medicinski uređaji	93/42/EEZ	OJ C 262 (2012-08-30)	300	300
13.	Oprema i zaštitni sustavi za eksplozivne atmosfere (ATEX)	94/9/EZ	OJ C 361 (2012-11-22)	105	102
14.	Rekreacijska plovila	94/25/EZ	OJ C 246 (2012-08-15)	80	80
15.	Mjerni instrumenti	2004/22/EZ	OJ C 218	25	25

			(2012-07-24)		
16.	Dizala	95/16/EZ	OJ C 334 (2012-10-31)	14	14
17.	Tlačna oprema (PPD Direktiva)	97/23/EZ	OJ C 233 (2012-08-03)	245	239
18.	Radijska oprema i telekomunikacijska terminalna oprema	1999/5/EZ	OJ C 321 (2012-10-23)	289	287
19.	Dijagnostički medicinski uređaji – in vitro	98/79/EZ	OJ C 262 (2012-08-30)	37	37
20.	Novi toplovodni kotlovi na tekuća ili plinovita goriva	92/42/EEZ		-	-
21.	Žičare za prijevoz osoba	2000/9/EZ	OJ C 51 (2009-03-04)	24	24
22.	Pirotehnički proizvodi	2007/23/EZ	OJ C 304 (2011-10-15)	3	3

Kao što je prikazano u prethodnoj tablici 31. prosinca 2012. godine gotovo sve usklađene europske norme bile su prihvaćene kao hrvatske norme.

6.7 ČLANSTVO I RAD U TIJELIMA MEĐUNARDNIH I EUROPSKH ORGANIZACIJA ZA NORMIZACIJU I PREDSTAVLJANJE NORMIZACIJSKIH AKTIVNOSTI NA NACIONALNOJ RAZINI

Rad i aktivnosti Hrvatskog zavoda za norme (HZN-a) bio je u 2012. godini usmjeren na izvršavanje obveza koje proizlaze iz punopravnoga članstva u europskim i međunarodnim normizacijskim organizacijama kao i predstavljanju rada HZN-a na regionalnoj i državnoj razini, na stručnim skupovima, konferencijama, seminarima i susretima s ciljem promicanja normizacije kao osnovne djelatnosti HZN-a.

6.7.1 MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (ISO, IEC)

HZN je punopravni član Međunarodne organizacije za normizaciju (engleski: International Organization for Standardization, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (engleski: International Electrotechnical Commission, IEC).

Pregled sudjelovanja na događanjima u organizaciji i uz podršku ISO-a u 2012. godini:

Početak	Završetak	Naziv skupa	Mjesto održavanja
25.01.2012	27.01.2012	National workshop on Life Cycle Analysis - ISO 14040	Zagreb
18.06.2012	20.06.2012	CEO Forum for Central and Eastern Europe and Central Asia	Baku, Azerbaijan

31.10.2012	02.11.2012	ISO regional course on Marketing and Promotion of International Standards	Bucharest Romania
25.07.2012	27.07.2012	ISO International Workshop on Water	Kobe, Japan

- U siječnju 2012. HZN je u Zagrebu organizirao nacionalnu radionicu u suorganizaciji s ISO-om na temu Life Cycle Assessment.

- Predstavnicima HZN-a sudjelovali su u radu Glavne skupštine IEC-a, rujan/listopad 2012.

- Predstavnicima HZN-a sudjelovali su na *ISO Course on marketing and promotion of international standards*, listopad 2012.

- Predstavnicima HZN-a sudjelovala je na međunarodnoj radionici o normi ISO 26000, *Guidance on Social Responsibility*, studeni 2012, kao i na radionici za zemlje u razvoju o normi ISO 26000, *Guidance on Social Responsibility*, studeni 2012.

- Predstavnicima HZN-a sudjelovala je na treningu za administratora sustava međunarodnih organizacija *eServices for MBUA*, studeni 2012. godine.

HZN vodi tajništvo međunarodnoga tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J, *Razredba zona opasnosti i zahtjevi za instalacije (Classification of hazardous areas and installation requirements)* u suradnji s Ex Agencijom.

Članovima odgovarajućih hrvatskih tehničkih odbora osiguran je pristup radnim dokumentima navedenih međunarodnih odbora. Međunarodnim se odborima redovito dostavljaju primjedbe na radne dokumente u tijeku pripreme međunarodnih norma te se redovito obavlja glasovanje o radnim dokumentima u svim fazama rada na međunarodnim normama.

HZN je član sustava međunarodnih certifikacijskih shema iz područja elektrotehnike osnovanih u okviru Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (IEC), i to: IEC-ova sustava shema za ocjenu sukladnosti električne opreme i sastavnica (IECEE) i IEC-ova sustava shema za ocjenu sukladnosti električne opreme koja se ugrađuje u prostore ugrožene eksplozivnim atmosferama (IECEx) te sudjeluje u radu njihovih tijela. Prihvatanje tih sustava i aktivno sudjelovanje u njima olakšava međusobno priznavanje certifikata o ocjeni sukladnosti izdanih prema tim sustavima na međunarodnoj razini.

6.7.2 EUROPSKE ORGANIZACIJE ZA NORMIZACIJU (CEN i CENELEC) I EUROPSKI INSTITUT ZA TELEKOMUNIKACIJSKE NORME (ETSI)

HZN je kao punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC) te kao nacionalno normizacijsko tijelo član Europskog instituta za telekomunikacijske norme (European Telecommunications Standards Institute, ETSI) redovito sudjelovao u aktivnostima tih organizacija.

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2012. godine (a prema odluci Upravnoga vijeća HZN-a) sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT, 71. i 72. sastanak, i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT, 140, 141. i 142. sastanak), na sastancima Upravnog vijeća CEN-a (CEN/CA, ožujak i studeni 2012), Glavne skupštine CEN-a (CEN/GA, lipanj i studeni 2012) i radnih i savjetodavnih skupina upravnih tijela CEN-a (*Drafting Working Group for the*

CEN and CENELEC Standardization Strategy 2020, dva sastanka – u kolovozu 2012 i u prosincu 2012., CEN/BT radne skupine za skraćivanje vremena potrebnog za donošenje normi, studeni 2012.).

Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu Europskog forumu za distribuciju norma te u radu Skupine za informatizaciju CEN-a i CENELEC-a.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu sjednice vezano uz primjenu Direktive 98/34/EC (u ožujku i listopadu 2012). Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu SAGS-a (strategijske savjetodavne skupine za politiku normizacije u području usluga) u veljači i listopadu 2012. godine i SABE (strategijske radne skupine za politiku normizacije u području zaštite okoliša), u veljači 2012. godine

Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu radne skupine CEN-CENELEC Legal Platform u svibnju 2012. godine, kao i na sastanku CEN/CENELEC Awareness Meeting (uz sastanak CENELEC BT, siječanj 2012).

- U skladu s obvezama članstva HZN je redovito glasovao na sve radne dokumente CEN/BT-a i CENELEC/BT-a, kao i na dokumente CEN/CA, CEN/GA, CENELEC/CA i CENELEC/GA.

- Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu Europskog forumu za distribuciju norma, 43. sastanak EFSD, studeni 2012, u radu Skupine za informatizaciju CEN-a i CENELEC-a, rujan 2012 i radne skupine za odnose s javnošću, CEN/CENELEC PR Roundtable, listopad 2012.

- Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu ad-hoc radne skupine *Membership criteria* CEN-CENELEC u listopadu. 2012. godine.

- HZN sudjeluje u europskom sustavu CEN iPROJEX – *National implementation* redovitim upisom podataka o hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme u informacijski sustav CEN-a u skladu s pravilima tog sustava. Podaci o prihvaćenim hrvatskim normama dostupni su, zajedno s podacima svih redovitih članica CEN-a, na internetskim stranicama CEN-a.

- Obavijesti o hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme CENELEC-a i ETSI-ja dostavljaju se tim organizacijama u skladu s njihovim pravilima.

HZN je uključen i u sustav *CEN INFOPRO* za prijavljivanje (notifikaciju) izvornih hrvatskih norma u skladu s europskom Direktivom 98/34/EC o obavješćivanju. Podaci o izvornim hrvatskim normama redovito se objavljuju u mjesečnom izvještaju o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* i *CENELEC Register of New National Standardization Initiatives* zajedno s podacima svih punopravnih članova CEN-a i CENELEC-a.

- Predstavnici nacionalnog odbora HZN/TO E31 sudjelovali su u radu europskog tehničkog odbora CENELEC/TC 31.

- HZN je organizirao u suradnji s CEN-om sastanke europskih tehničkih odbora i pododbora, koji su održani su u Zagrebu u prostorijama HZN-a:

- CEN/TC 256/SC 1, *Railway applications/Tracks* (listopad 2012),
- CEN/TC 248, *Textile products* (studeni 2012).

- Održana je i nacionalna radionica na temu opreme za željeznice, a predavači su bili predsjednik i tajnik europskog pododbora CEN/TC 256/SC 1, *Railway applications/Tracks* (listopad 2012) kao i članovi europskog odbora, ujedno i članovi međunarodnog odbora.

- Član HZN/TO 34/PO 17, *Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi; Sustavi upravljanja za sigurnost hrane* prijavljen je za rad u europskom tehničkom odboru za izradu norme(a) za halal hranu (*Future Project Committee tasked to develop a European Standard(s) on Halal Food*).

- Član HZN/TO 534, *Spremnici za teret*, sudjelovao je na sastanku u europske radne skupine CEN/TC 393/WG 6, *Underground pipework systems for petrol filling*, rujan 2012, London.

- Projekt *CIP e-comments*:

Nastavljen je rad na projektu CIP e-comments. CCMC je predao dokument Europskoj komisiji, koja je pozitivno ocijenila tehničku stranu projekta te se čeka njihovo odobrenje projekta.

- Projekt *Framework Partnership Agreement 2009 (FPA)*

Nastavljen je rad na izračunu jediničnih troškova čovjek-dan u HZN-u za FPA 2009 sporazum.

Revizijska kuća KPMG je napravila reviziju izračuna koji je predan CCMC-u odnosno Europskoj komisiji. Europska komisija je prihvatila nalaze revizije uz dodatno objašnjenje od HZN-a. Troškove revizijskog postupka je Europska komisija refundirala HZN-u u prosincu 2012. Na temelju provedene revizije i prihvaćanja iste od strane Europske komisije, HZN će moći zatražiti financiranje raznih projekata od Europske komisije za vrijeme trajanja FPA 2009 (peti amandman). HZN je već uključen u projekt CIP e-comments.

6.7.3 SURADNJA S NACIONALNIM NORMIRNIM TIJELIMA DRUGIH DRŽAVA

Održano je nekoliko regionalnih sastanaka i radionica u području normizacije i srodnim područjima na kojima su sudjelovali predstavnici HZN-a.

Nastavljena je suradnja s nacionalnim normizacijskim organizacijama Njemačke (DIN, VDE), Ujedinjenog Kraljevstva (BSI) te američkom normizacijskom organizacijom ASTM na distribuciji njihovih norma korisnicima u Republici Hrvatskoj.

6.7.4 SURADNJA S DRUGIM TIJELIMA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Hrvatski zavod za norme tijesno surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama i ustanovama koje u svojem radu upotrebljavaju norme (Državni zavod za mjeriteljstvo, Hrvatska akreditacijska agencija, Agencija za prostore ugrožene eksplozivnom atmosferom i sl.).

Hrvatski zavod za norme također surađuje s Hrvatskom gospodarskom komorom, inženjerskim komorama te strukovnim tehničkim udrugama (HIS-om, Hrvatskim mjeriteljskim društvom, CROLAB-om, hrvatskim ogrankom međunarodnog vijeća za velike elektroenergetske sustave, «CIGRE», Hrvatskim društvom za kvalitetu i drugima).

Hrvatski zavod za norme redovito je davao mišljenja na sve propise i zakone iz područja sigurnosti proizvoda te na druge dokumente koje su mu na ocjenjivanje dostavljala ministarstva ili druge državne upravne organizacije. Nekoliko djelatnika HZN-a je uključeno u rad komisija za donošenje zakona i propisa u više ministarstava.

Nadalje Hrvatski zavod za norme davao je na zahtjev Komisije za javne nabave određena tumačenja primjene norma u tehničkim specifikacijama za javne nabave.

Na temelju sporazuma s Institutom za hrvatski jezik i jezikoslovlje HZN je djelatno podržavao projekt tehničkog nazivlja STRUNA.

HZN za tijela državne uprave izrađuje popise norma koji služe za provedbu usklađenog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa radi njihova objavljivanja u Narodnim novinama. U navedenom razdoblju HZN je na zahtjev Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture priredio popis hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme koje služe za provedbu *Pravilnika o radijskoj opremi i telekomunikacijskoj terminalnoj opremi (Narodne novine br. 25/12)* radi njihove objave u Narodnim novinama u skladu s tim pravilnikom. Na zahtjev Ministarstva gospodarstva HZN je priredio popis hrvatskih norma kojima se preuzimaju usklađene europske norme koje služe za provedbu *Zakona o općoj sigurnosti proizvoda* radi njihove objave u Narodnim novinama u skladu s tim zakonom.

6.8 INFORMATIČKI SUSTAV HZN-a

Informatički sustav HZN-a karakterizira sljedeće:

- održava se IT infrastruktura HZN-a sa 10 poslužitelja i 70 radnih stanica u lokalnoj mreži sa odgovarajućom web i e-mail zaštitom te centraliziranim sustavom za sigurnosno kopiranje poslužitelja (backup)
- Informatički sustav HZN u potpunosti funkcionira za potrebe člana CEN-a i CENELEC-a.

Tijekom 2012. godine nastavljene su aktivnosti na zamjeni dijela tehnološki zastarjele i dotrajale informatičke opreme (iz 2004. godine), prvenstveno radne stanice, mrežni pisari i prijenosna računala. Pokrenut je i projekt segmentacije mrežne infrastrukture sa ciljem podizanja ukupnih performansi.

Također je tijekom 2012.godine nastavljene su aktivnosti na pronalaženju rješenja koje omogućava uvid u hrvatske norme za Tijela državne uprave. Svrha tog rješenja:

- Kontrolirani pristup ovlaštenim osobama iz registriranih TDU-a RH da putem kroz Internet do zaštićene baze hrvatskih normi (HRN) koje se nalaze na serveru HZN-a.
- Odabir HRN i otvaranje dokumenata samo za čitanje.
- Zaštita otvorenog dokumenta od spremanja i štampanja
- Evidencija pristupa, korisničkog imena i oznaka otvaranih dokumenata.

Tijekom vremena pojavila se potreba da se baza HRN otvori i prema drugim korisnicima osim TDU i TJV te je projekt u međuvremenu proširen i za ostale interesne skupine.

Konstantno je unapređivana je internetska stranica HZN-a na hrvatskome i engleskome jeziku www.hzn.hr na kojoj su javnosti dostupni Katalog hrvatskih norma i Program rada HZN-a sa svim normizacijskim projektima, opće informacije o HZN-u, aktivnostima, tehničkoj infrastrukturi (HZN/TO) i publikacijama. Web stranice HZN-a se dnevno ažuriraju sa novim sadržajima. Na stranici HZN e-Glasilo redovito se objavljuje službeno glasilo HZN-a.

Između ostalog pokrenut je projekt modernizacije internetske stranice, koji prati suvremene tehnološke trendove. Nova internetska stranica će biti WCMS orijentirana te grafički i dizajnerski osvježena.

U funkciji je e-mail sustav na platformi Lotus Domino/Notes, koji osim uobičajene razmjene poruka osigurava izravnu povezanost s aplikacijskim rješenjima, tj. prihvaćanje i slanje poruka sa svim vrstama priloženih digitalnih dokumenata iz aplikacijskog u e-mail sustav i obrnuto.

Informacijski sustav PSNORM se redovito koristi na ovim aktivnostima:

- preuzimanje bibliografskih podataka, izvornih i radnih dokumenata međunarodnih i pojedinih europskih organizacija za normizaciju u digitalnom obliku
- redovito unošenje i održavanje podataka o tehničkim odborima/pododborima/radnim skupinama i njihovim područjima rada kao i o odgovarajućim međunarodnim i europskim tijelima
- redovito unošenje i održavanje podataka o članovima tehničkih odbora/pododbora i radnih skupina
- redovito unošenje i održavanje podataka o hrvatskim normizacijskim projektima, javnoj raspravi o prijedlozima za prihvaćanje norma, javnoj raspravi o nacrtima hrvatskih norma i o novim hrvatskim normama
- izrada izvještaja za europske i međunarodne institucije o prihvaćenim hrvatskim normama
- izrada izvještaja o prodanim normama onih institucija, s kojima je sklopljen ugovor o prodaji norma

Aplikacijski dio spomenutog Lotus/Domino sustava je doživio određene strukturne promjene. Optimiran je dio Lotus/Domino baza te je time podignuta performansa sustava za cca 30%.

Unutar PSNORM sustava pristupilo se i određenim prilagodbama kojima će se za omogućiti uzajamna razmjena određenih setova podataka sa odgovarajućim međunarodnim i europskim tijelima (XML podaci)

Redovito se koriste aplikacijska rješenja za sljedeće poslovne procese:

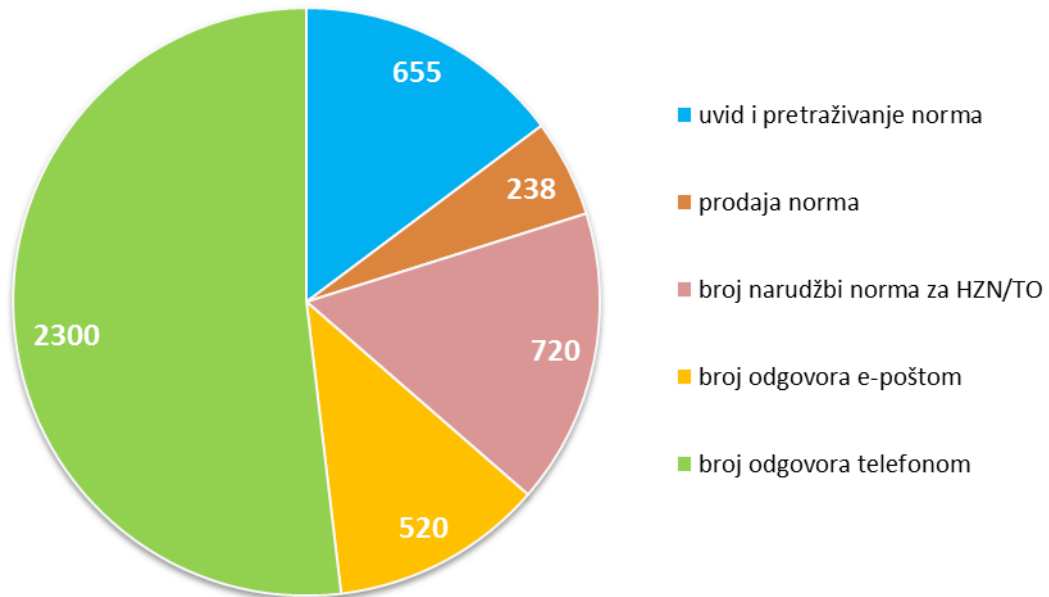
- prodaju norma i drugih dokumenata
- finansijsko knjigovodstvo
- urudžbiranje dokumenata
- opis i praćenje zaduženja/naplate članarina za članove HZN-a.
- uveden je sustav za evidenciju i praćenje ugovora

U smislu ostvarenja ušteta, a povećanja efikasnosti rada HZN-a, gdje ključni resurs predstavlja količina Internet prometa i njegova brzina, u suradnji sa pružateljima usluga kontinuirano se radi i na osiguravanju dostatne propusnosti Internet prometa.

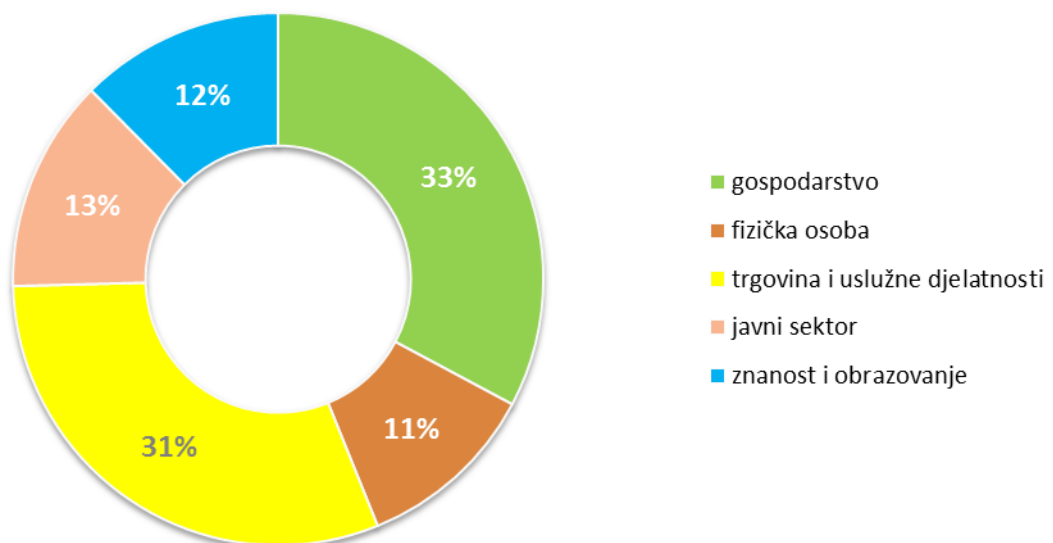
6.9 NORMOTEKA I RAD S KORISNICIMA

U 2012. godini normoteku su posjetila 893 korisnika. Telefonskim putem pruženo je oko 2300 obavijesti o normama, a elektroničkom poštom odgovoreno je na 520 upita. Najčešće traženi podaci korisnika bili su o sadržaju normativnih dokumenata, o statusu normativnih dokumenata i zamjeni za povučene normativne dokumente i o propisima koji upućuju na primjenu norma.

Usluge normoteke

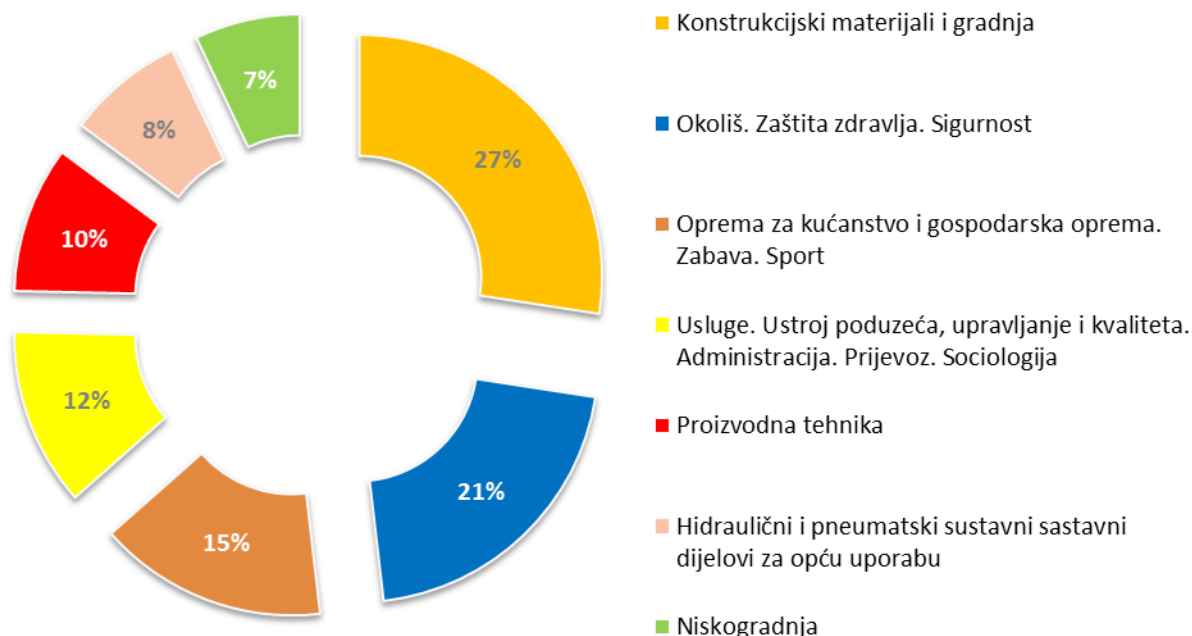

Posjetitelji normoteke 2012. godine (893) po sektorima

Najveći broj korisnika normoteke u 2012. godini bile su pravne osobe iz područja gospodarstva, trgovine i uslužnih djelatnosti, a najveći je interes bio pružanje obavijesti o normama iz područja konstrukcijskih materijala i gradnje, okoliša, zaštite zdravlja i sigurnosti opreme za kućanstvo i gospodarske opreme, zabave i sporta te norma iz područja usluga i proizvodne tehnike.

Norme izdane prema međunarodnoj razredbi norma (ICS)

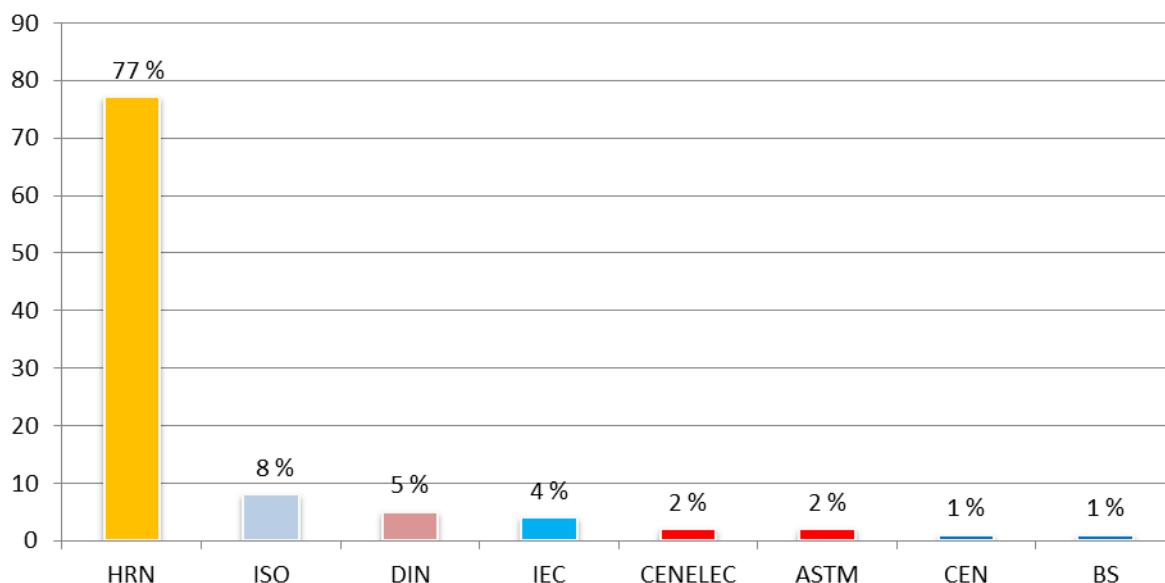
Tijekom 2012. godine korisnicima normoteke omogućeno je pretraživanje baze podataka Perinorm i informacijskog sustava HZNorm te uvid u sadržaj svih normativnih dokumenata iz fonda kojega čine: zbirka hrvatskih norma (HRN), zbirka europskih norma (CEN, CENELEC), zbirka međunarodnih norma (ISO, IEC), zbirka njemačkih norma (DIN), zbirka britanskih norma (BSI) te zbirka američkih granskih norma (ASTM).

Više od 90% važećih normativnih dokumenata iz fonda dostupno je na uvid u elektroničkom formatu na računalima prilagođenim potrebama korisnika za pretraživanjem podataka o normama, tehničkim propisima i direktivama te zaštićenim u skladu s pravilima o informacijskoj sigurnosti. Pored navedenog, korisnicima normoteke omogućen je pregled domaćih i stranih stručnih publikacija iz područja normizacije te pretplata na usluge informiranja.

Prema provedenoj anketi korisnika normoteke HZN-a u toku 2012. godine, njih 78% izjasnilo se kao potpuno zadovoljni pruženim uslugama.

Do kraja godine fond normoteke porastao je za oko 14500 učitanih normativnih dokumenata. S obzirom na fond normoteke, najveći broj informacijskih upita korisnika u 2012. godini povezan je s informacijama i podacima o hrvatskoj zbirci norma (HRN), a najmanji interes povezan je s informacijama i podacima o američkoj zbirci granskih norma (ASTM).

Norme izdane prema normizacijskoj organizaciji

U siječnju 2012. godine obavljani su revizija i otpis arhivske građe u skladu s Uputama za otpis građe.

U rujnu 2012. godine u Odsjeku su preuzeti poslovi sklapanja hrvatskih norma te je do kraja godine sklopljeno oko 4 000 hrvatskih norma.

Za potrebe rada HZN tehničkih odbora tijekom godine pripremljeno je 720 narudžbi normativnih dokumenata s odgovarajućom zaštitom.

U 2012. godini svi sudionici seminara koje je organizirao Crolab u suradnji s Hrvatskim zavodom za norme imali su mogućnost organiziranog posjeta normoteci, za kojega su bili informirani o fondu i uslugama normoteke, o mogućnostima nabave norma i raspoloživim medijima, o zaštiti norma i autorskom pravu na norme.

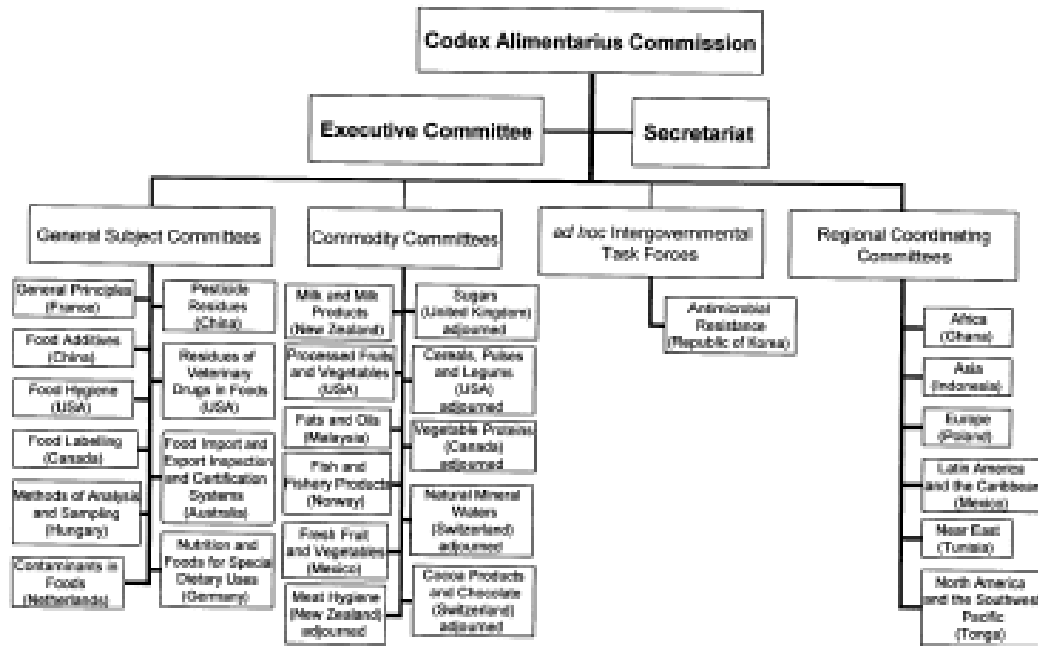
6.10 KONTAKTNA TOČKA ZA CODEX ALIMENTARIUS

Codex Alimentarius je zbirka međunarodnih norma za hranu, smjernica i kodova dobre prakse kojima je glavna svrha zaštita zdravlja potrošača i osiguranje poštenih postupaka u trgovini hranom. Codex Alimentarius služi kao temelj za mnoge nacionalne norme i propise za hranu. Zbirku donosi Komisija Codex Alimentarius (CAC).

CAC su zajednički osnovale *Organizacija za hranu i poljoprivredu Ujedinjenih naroda* (FAO) i *Svjetska zdravstvena organizacija* (WHO). Sjedište joj je u Rimu (Italija). Svoju prvu sjednicu održala je 1963. godine, a njezini se sastanci redovito održavaju u Rimu ili Ženevi. Republika Hrvatska je država članica Komisije Codex Alimentarius od 1994. godine.

Na slici 8 prikazana je organizacijska struktura Codexa Alimentarius.

Slika 8: Organizacijska struktura Codexa Alimentariusa

Države članice WTO-a moraju pri donošenju propisa o sigurnosti hrane upotrebljavati Codexove norme koje priznaju sporazumi WTO/TBT i WTO/SPS. Time se ne zahtijeva da sve države prihvate sve Codexove norme.

Codexove odredbe za sigurnost hrane prihvaćene SPS-om odnose se na najviše granice rezidua za pesticide i veterinarske lijekove, najviše razine za aditive u hrani, najviše razine onečišćivača te zahtjeve za higijenu hrane.

Codexove norme koje priznaje TBT odnose se na označivanje hrane, označivanje prehrambenih vrijednosti, norme o identitetu za pojedine skupine proizvoda, norme trgovačke kvalitete za svježe voće i povrće te *organsku* ili *biološku* hranu.

Svaka država članica Komisije Codex Alimentariusa, a sada ima 186 članica CAC-a (185 država članica i EU kao organizacija članica), dužna je ustanoviti Codexovu kontaktnu točku preko koje Komisija komunicira sa zainteresiranim stranama. Hrvatski zavod za norme (HZN) je Codexova kontaktna točka za Republiku Hrvatsku od 1994. godine.

Kontaktna točka za Codex djeluje kao poveznica između tajništva Komisije Codex Alimentariusa i Republike Hrvatske, koordinira sve bitne Codexove aktivnosti u RH, prima sve konačne Codexove tekstove (norme, kodove prakse, smjernice i druge tekstove savjetodavne naravi) i radne dokumente s Codexovih sjednica te ih distribuira zainteresiranim stranama u Republici Hrvatskoj, šalje komentare na Codexove dokumente ili prijedloge Komisiji Codex Alimentariusa ili njegovim tijelima i/ili tajništvu Codexa, radi u suradnji s nacionalnim Codexovim odborom, djeluje kao veza za razmjenu informacija i koordinira aktivnosti s drugim članicama Komisije Codex Alimentariusa, zaprima pozive na Codexove sjednice i informira Predsjedavajućeg i tajništvo CAC-a o predstavnicima Republike Hrvatske na tim sjednicama, održava knjižnicu konačnih Codexovih tekstova te promiče Codexove aktivnosti u Republici Hrvatskoj.

Od početka 2012. godine predstavnici RH prisustvuju sastancima radne skupine Vijeća EU za Codex u Briselu.

Radni dokumenti Codexovih odbora distribuiraju se od tajništva Vijeća (unit DGB 2B) preko Codex kontaktne točke stručnjacima Nacionalnog Codexovog odbora i njegovim pododborima (15) na mišljenje i davanje komentara.

Codex kontaktna točka tijekom 2012. godine zaprimila je preko 1000 Codexovih radnih dokumenata.

Tijekom 2012. godine stručnjaci iz Republike Hrvatske sudjelovali su na :

1. 35. sjednici Komisije Codex Alimentarius
2. 28. sjednici Codexovog odbora za Europu (CCEURO) uz pomoć Codex Trust fonda

Tijekom 2012. godine stručnjaci iz Republike Hrvatske sudjelovali su u radu radnih skupina:

1. radna skupina *National Food Control Systems, Codex Committee on Food Import and Export Inspection and Certification Systems (CCFICS)*
2. elektronička radna skupina za *Develop risk management recommendations*
3. elektronička radna skupina *Proposed and draft additional or revised nutrient reference values – requirement for labelling purposes in the codex guidelines on nutrition labelling*
4. 21. CCRVDF elektronička radna skupina za pripremu *Discussion paper on Guidelines on the Establishment of MRLs or other Limits in Honey*
5. elektronička radna skupina CCRVDF za *Countries' Needs for MRLs*
6. CCFFP elektronička radna skupina za *Histamine*
7. radna skupina za *Contaminants in Food*

6.11 INFORMACIJSKA SREDIŠNJICA U SMISLU SPORAZUMA WTO/TBT

Informacijska središnjica WTO/TBT redovito pruža zainteresiranim stranama (fizičkim i pravnim osobama) iz zemlje i inozemstva informacije o hrvatskim normama i tehničkim propisima. U okviru svojih zadataka, Informacijska središnjica WTO/TBT-a odgovorila je u 2012. godini na više od 200 upita o hrvatskim normama, hrvatskim tehničkim propisima, certificiranju proizvoda te tijelima za certificiranje i ispitivanje. Većina je upita bila iz inozemstva i najvećim se dijelom odnosila na elektroničke komunikacije i građevinske materijale.

Predstavnik HZN-a sudjelovao je na redovitim sastancima Odbora za tehničke zapreke u trgovini Svjetske trgovinske organizacije WTO/TBT koji su održani u ožujku, lipnju i studenome 2012. godine.

Vlada Republike Hrvatske svojim Zaključkom (Klasa: 910-04/98-01/05, Urbroj: 5030105-10-1) od 21. listopada 2010. odredila je HZN kao notifikacijsko tijelo u smislu Sporazuma o tehničkim zaprekama u trgovini (TBT) pri Svjetskoj trgovinskoj organizaciji (WTO). HZN obavješćuje Tajništvo WTO-a o tehničkim propisima, normama i postupcima ocjene sukladnosti tijekom postupka njihova donošenja u Republici Hrvatskoj, a u skladu s obvezama koje proizlaze iz WTO/TBT sporazuma.

Tijekom 2012. godine nijedno ministarstvo ili državna upravna organizacija nije dostavila nikakve podatke o tehničkim propisima za notifikaciju.

6.12 PRUŽANJE DRUGIH VRSTA USLUGA

6.12.1 DODJELA REGISTRACIJSKIH BROJEVA

U HZN-u se provode i postupci dodjele registracijskog broja za izdavače kartica (IIN) (u skladu s normom ISO/IEC 7812, *Identification cards – Identification of issuers*), dodjele registracijskog broja za proizvođače

vozila i dijelova vozila (WMI, WPMI) (u skladu s normama HRN ISO 3780:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača (ISO 3780:1983)* i HRN ISO 4100:1998, *Cestovna vozila – Međunarodna oznaka proizvođača dijelova (ISO 4100:1980)* i dodjele registracijskog broja davatelja programskih usluga za *smart* kartice (RID) (prema normi ISO/IEC 7816-5:2004, *Identification cards – Integrated circuit cards – Part 5: Registration of application providers*).

Tijekom 2012. godine provedena su dva (2) postupka dodjele registracijskog broja za izdavatelja identifikacijskih kartica (IIN) i pet (5) postupaka dodjele registracijskog broja za proizvođače vozila (WMI).

U HZN-u se održava registar dodijeljenih registracijskih brojeva za Republiku Hrvatsku (javno dostupan na internetskim stranicama HZN-a).

6.12.2 SEMINARI, PREDAVANJA I RADIONICE ZA IZOBRAZBU KORISNIKA U PRIMJENI NORMA

Hrvatski zavod za norme je u suradnji s CROLAB-om, Hrvatskim mjeriteljskim društvom, Končarom, i drugima tijekom 2012. godine organizirao sljedeće radionice i seminare o primjeni norma:

HZN - SEMINARI - 2012. GODINA

	DATUM	NAZIV SEMINARA	VODITELJ	STANJE
1.	2012-01-17	Norme koje se koriste u radu laboratorija – stručni rad, akreditacija, zakoni i propisi	Nenad Nikolić	održan
2.	2012-01-31	Norme koje se koriste u radu laboratorija – stručni rad, akreditacija, zakoni i propisi – ponovljeni seminar	Nenad Nikolić	održan
3.	2012-02-23	Upravljanje ispitnom opremom	Olga Štajdohar-Pađen	održan
4.	2012-03-08	Eterična ulja	Tea Havranek	održan
5.	2012-03-22	Kakvoća zraka	Štefica Cerjan Stefanović	održan
6.	2012-03-29	Kompetentnost osoblja	Olga Štajdohar-Pađen	održan
7.	2012-04-25	Upravljanje dokumentacijom	Olga Štajdohar-Pađen	održan
8.	2012-04-24	Training in Metrology in Chemistry (TrainMiC) 1. dio	Snježana Marinčić	održan
9.	2012-05-15	Training in Metrology in Chemistry (TrainMiC) 2.dio	Snježana Marinčić	održan
10.	2012-05-17	Kakvoća zraka	Štefica Cerjan Stefanović	održan
11.	2012-05-25	Upravljanje dokumentacijom	Olga Štajdohar-Pađen	održan
12.	2012-05-30	Upravljanje dokumentacijom	Olga Štajdohar-Pađen	održan
13.	2012-06-19	Primjena normi iz područja elektromagnetske kompatibilnosti	Branko Burazer	održan

		u projektiranju uređaja i opreme		
14.	2012-06-29	Međulaboratorijska usporedbena ispitivanja	Olga Štajdohar-Pađen	održan
15.	2012-06-30	Kompetentnost osoblja	Olga Štajduhar	održan
16.	2012-10-25	Laboratorij na trzistu	Olga Štajduhar	održan
17.	2012-11-26	Kako akreditirati uzorkovanje	Olga Štajduhar	održan
18.	2012-11-30	Eterična ulja	Tea Havranek	održan
19.	2012-12-07	Norme niza 22000	Tea Havranek	Odgođen zbog smrtnog slučaja
20.	2012-12-14	Kako akreditirati uzorkovanje	Olga Štajduhar	održan
21.	2012-12	Pirrotehnička sredstva	Tea Havranek	Odgođen za veljaču 2013

Pored toga, stručnjaci HZN-a na prikladan su način (stručnim referatima, prezentacijama i sl.) prezentirali rad HZN-a i primjenu norma na većem broju stručnih i znanstvenih skupova koje su organizirale različite strukovne udruge i organizacije (HGK, HKIE, EDZ, HRO CIGRE, CROLAB, HMD, HDK, HDKBR, MIPRO, HUEC, ICOLIN).

6.12.3 USLUGE INFORMIRANJA KORISNIKA NORMA

Hrvatski zavod za norme (HZN) svojim članovima i korisnicima nudi usluge jednokratnog i trajnog informiranja, pretplatu i stalne narudžbe na norme prema *Cjeniku usluga Hrvatskog zavoda za norme*.

Usluga informiranja odnosi se na hrvatske, europske i međunarodne norme. Na zahtjev korisnika, jednokratno, šest ili 12 puta godišnje, isporučuju se popisi norma prema upitu (jednom tehničkom odboru, jednoj skupini ili podskupini Međunarodne razredbe norma – ICS, tehničkome propisu ili europskoj direktivi Novoga pristupa).

Pretplata na norme, usluga je kod koje se isporuka norma obavlja odmah nakon narudžbe korisnika, a norme se naplaćuju iz novca koji je unaprijed uplaćen na račun HZN-a.

Usluga održavanja stalnih narudžaba odnosi se na hrvatske i međunarodne norme, a uključuje praćenje objavljivanja novih norma prema odabranom užem području (jednom tehničkom odboru, jednoj skupini ili podskupini Međunarodne razredbe norma - ICS), izradu pregleda podataka te isporuku novih norma.

Tijekom 2012. godine pruženo je nekoliko usluga informiranja prema *Cjeniku usluga Hrvatskog zavoda za norme*. Radi čestih prigovora na nedostupnost HZN on-line kataloga, velik broj usluga informiranja koje su izvršene u *Cjenik usluga Hrvatskog zavoda za norme* isporučen je korisnicima besplatno.

Na zahtjev korisnika Hrvatski zavod za norme izdaje potvrde o istovjetnosti, prihvaćanju ili statusu norma, kao i dozvole za korištenje dijelova norma. Tijekom 2012. godine riješeno je deset takvih zahtjeva.

Provedena je analiza anketa zadovoljstva korisnika normoteke za 2012. godinu.

1. Područje djelatnosti:	Broj korisnika	%
Gospodarstvo	15	32
Znanost i obrazovanje	6	13

Uslužne djelatnosti	15	32
Državna ili javna uprava	7	16
Drugo	3	7

2. Usluge normoteke:	Broj odgovora	%
Uvid u sadržaj norma	40	52
Prodaja norma	3	4
Usluge informiranja	1	1
Usluge pretraživanja	30	40
Drugo	2	3

3. Zadovoljstvo korisnika:	Broj korisnika	%
U potpunosti sam zadovoljan	36	78
Djelomično sam zadovoljan	10	22
Nisam zadovoljan	/	0

Zaključak ankete o zadovoljstvu korisnika:

- Podjednak broj korisnika normoteke dolazi iz područja gospodarstva i područja trgovine i uslužnih djelatnosti.
- Najčešći razlog dolaska je uvid u sadržaj norma i usluge pretraživanja podataka o normama.
- Korisnici su zadovoljni uslugama normoteke.
- Većina korisnika smatra da su norme skupe i da bi, barem dijelovi norma poput sadržaja ili sažetka norme trebali biti dostupni besplatno.
- Većina korisnika smatra da bi hrvatske norme trebale biti na hrvatskom jeziku.
- Potrebno je poboljšati informiranost korisnika o uslugama normoteke, općenito o ulozi Hrvatskoga zavoda za norme te kroz suradnju, seminare i radionice provoditi stalnu edukaciju o normama i uključivanju zainteresiranih korisnika u normizacijske aktivnosti.

6.13 IZDAVAČKA DJELATNOST

6.13.1 OBJAVLJIVANJE HRVATSKIH NORMA

U HZN-u se tehnički uređuju europske i međunarodne norme i normativni dokumenti prihvaćeni u izvorniku za njihovu nacionalnu distribuciju (uključivanje nacionalnih identifikacijskih elemenata i predgovora). Ti se dokumenti pripremaju i pohranjuju isključivo u elektroničkom obliku (PDF formatu) za njihovu distribuciju korisnicima.

U HZN-u se također lektoriraju, tehnički uređuju i oblikuju za objavljivanje i distribuciju hrvatske norme i drugi normativni dokumenti koji se objavljuju na hrvatskom jeziku. Tijekom 2012. godine objavljeno je 8 novih hrvatskih norma prihvaćenih uz prijevod te 22 nacrtu hrvatskih norma na hrvatskom jeziku. Prihvaćeno je i 1458 novih hrvatskih norma u izvorniku.

6.13.2 OBJAVLJIVANJE DRUGIH NORMATIVNIH DOKUMENATA

HZN također po potrebi objavljuje i prijevode drugih europskih i međunarodnih normizacijskih dokumenata. Tijekom 2012. godine nisu objavljeni prijevodi takvih dokumenata

6.13.3 SLUŽBENO GLASILO

Tijekom 2012. godine objavljeno je šest brojeva HZN e-glasila s ukupno 110 stranica članaka, obavijesti o radu međunarodnih i europskih organizacija za normizaciju, novosti iz HZN-a i drugih zanimljivosti.

U prilogu svakog e-glasila objavljuje se Oglasnik za normativne dokumente u kojem se objavljuju rezultati hrvatske normizacije:

- nove hrvatske norme
- nacrti hrvatskih norma
- prijedlozi za prihvaćanje stranih norma u izvorniku
- povučene norme i povučeni nacrti norma
- obavijesti o normama europskih i međunarodnih organizacija za normizaciju.

Tijekom 2012. godine izdano je ukupno 6 brojeva Oglasnika za normativne dokumente s ukupno 522 stranice.

6.13.4 DRUGE PUBLIKACIJE

HZN također po potrebi objavljuje publikacije vezane uz primjenu norma te različite promotivne publikacije. Tijekom 2012. godine objavljena je jedna publikacija toga tipa:

- Normativni dokumenti niza 22000.

Bilo je planirano i izdavanje publikacija Nacionalna infrastruktura kvalitete kao prijevod publikacije *A National Quality Infrastructure* izdavača PTB-a iz Njemačke i neke od sljedećih publikacija: *Upute za iskazivanje mjerne nesigurnosti* (ISO Guide), *Upute za projektiranje električnih instalacija*, *Grafički simboli koji se upotrebljavaju na opremi* (IEC 60417), *Slovni znakovi u elektrotehnici* (IEC 60417), *CE označavanje i Rješavanje energetske izazova s ISO 50001*. Nije se išlo na izdavanje tih publikacija zbog mjera štednje.

Promotivne publikacije

Promotivne publikacije vezane uz normizaciju i značaj normizacije te njenu prisutnost u svakodnevnom životu. U 2012. godine HZN je surađivao s Ministarstvom gospodarstva RH na pripremi promidžbenih brošura za *Tjedan jedinstvenog europskog tržišta* (Single Market Week), koji je prvotno bio planiran 22. do 26. listopada 2012. godine (Napomena: *Tjedan* je negdje polovinom godine odgođen za siječanj ili veljaču 2013. godine).

U drugoj polovici 2012. godini bilo je planirano da HZN za potrebe *Tjedna jedinstvenog tržišta* dotiska niz svojih promidžbenih publikacija s temom normizacije, međutim to je odgođeno nakon prebacivanja *Tjedna jedinstvenog tržišta* za prvi kvartal 2013.

Za svoje promidžbene potrebe HZN je dotiskao promidžbene brošure: *Norme@zabava*, *Norme@poslovi*, *Norme@aktivnosti* i 10 dobrih razloga za normizaciju.

6.14 AKTIVNOSTI U PROMICANJU NORMIZACIJE

6.14.1 PREDSTAVLJANJE HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME

Hrvatski zavod za norme aktivo je sudjelovao u promicanju primjene norma i normizacije na odgovarajućim radionicama i seminarima. Stručnjaci HZN-a prezentirali su različite aspekte normizacije na više stručnih seminara (godišnjih skupova inženjerskih komora, stručnih udruga itd.). Na stručnim, znanstvenim i društvenim skupovima Hrvatski zavod za norme je sudjelovao s radovima svojih djelatnika iz područja normizacije a ujedno i kao suorganizator i pokrovitelj takvih skupova.

- Ostvarena je suradnja s Hrvatskim mjeriteljskim društvom, Hrvatskim društvom za kvalitetu, Elektrotehničkim društvom Zagreb, Državnim zavodom za mjeriteljstvo, CROLAB-om i drugima.

- Hrvatski zavod za norme organizirao je u 2012. godini u suradnji s CROLAB-om seminare i radionice kao npr. *Eterična ulja, Kako akreditirati uzorkovanje, Laboratoriji na tržištu* i druge. Svi su seminari održani u prostorijama HZN-a
- Hrvatski zavod za norme organizirao je u suradnji s Hrvatskim udruženjem za prirodnu, energetska i duhovnu medicinu (HUPED) predavanje *Codex Alimentarius i odnos s europskim zakonodavstvom*.
- Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu u funkciji na seminaru *"Društveno odgovorno poslovanje u funkciji održivog razvoja gospodarstva"* koji je održan u Hrvatskoj gospodarskoj komori, prosinac 2012, u organizaciji Hrvatske gospodarske komore i veleposlanstava Norveške, Švedske, Finske i Danske.
- Predstavnici HZN-a sudjelovali su u funkciji predavača i/ili sudionika rasprave na znanstveno-stručnom skupu *Kartografija i eurokodovi* održanom povodom Dana geoinformacija, studeni 2012 u organizaciji Hrvatskog kartografskog društva i Građevinskog fakulteta u Zagrebu.
- Predstavnicu HZN-a sudjelovala je s izlaganjem i radom *Normizacija u području zaštite okoliša* na CROLAB-ovoj konferenciji, listopad 2012, Šibenik.
- Predstavnicu HZN-a sudjelovala je s predavanjem i radom *Nove norme u području gospodarenja otpadom*, na stručnom skupu Udruge za zdravo radno mjesto, studeni 2012, Zagreb.
- Predstavnicu HZN-a sudjelovala je s predavanjem na temu *Izobrazba iz opreme pod tlakom* na stručnom skupu na Fakultetu strojarstva i brodogradnje, listopad 2012, Zagreb.
- Predstavnici HZN-a sudjelovali su na skupovima *Suvremene koncepcije proizvodnje odljevaka*, studeni 2012, Sisak, ISO FORUM CROATICUM – *Stres i društvena odgovornost u svjetlu norme ISO 26000:2010*, listopad 2012. Zagreb, ISO FORUM CROATICUM – *Predstavljanje knjige Upravljanje energijama sustava – Natural Management*, prosinac 2012. Zagreb, *10. jubilarni dan plina*, listopad 2012. Zagreb.
- Predstavnik HZN-a sudjelovao je s izlaganjem i radom u radu 25. međunarodnog simpozij *"PLANIRANJE I PROJEKTIRANJE" - P&P 2012*, održanog u organizaciji Elektrotehničkog društva Zagreb (EDZ) pod pokroviteljstvom HZN-a, studeni 2012.
- Predstavnik HZN-a sudjelovao je kao predavač na stručnim seminarima *"Primjena novog Pravilnika o sigurnosti i zdravlju pri radu s električnom energijom"*, organizator Elektrotehničko društvo Zagreb (EDZ) – prema planu stručnog usavršavanja predavanje je održano kao jednodnevni stručni seminar, listopad 2012. i *"Energetska učinkovitost u zgradarstvu"*, organizator Elektrotehničko društvo Zagreb (EDZ) – prema planu stručnog usavršavanja predavanje je održano kao jednodnevni stručni seminar, studeni 2012.
- Predstavnici HZN-a sudjelovali su na stručnom skupu *Međunarodna konferencija o elektroničkom poslovanju - Prednosti korištenja globalnih rješenja i standarda u poslovnom i javnom sektoru*, listopad 2012., Zagreb
- Predstavnik HZN-a sudjelovao je na stručnom skupu *Dani ovlaštenih inženjera elektrotehnike*, uz organizaciju Hrvatske komore inženjera elektrotehnike (HKIE) a pod pokroviteljstvom Ministarstva graditeljstva i prostornoga uređenja, Ministarstva gospodarstva i Ministarstva zaštite okoliša i prirode rujna 2012, Zadar. Na stručnom skupu održan je okrugli stol na temu *"Stanje i perspektiva elektrotehničke struke u graditeljstvu"* na kojem je predstavnik HZN-a aktivno sudjelovao kao predavač.
- Predstavnici HZN-a sudjelovali su na radionici "Open Access - otvoreni pristup znanstvenim informacijama" gdje je predstavljena i Hrvatska deklaracija o otvorenom pristupu (listopad 2012. godine, FER, Zagreb).
- Organizirana je izobrazba djelatnika u suradnji s Ministarstvom vanjski i europskih poslova Ukupno 10 djelatnika je završilo seminar *Pretraživanje i pronalaženje EU dokumentacije, prosinac 2012, Zagreb*.

- Jedna djelatnica HZN-a je polazila i uspješno završila elektronički tečaj *ISO e-learning (ISO expert in international standardization management course)*, dok je za dvoje djelatnika edukacija u tijeku.

- Jedna djelatnica HZN-a je sudjelovala na edukaciji *Zaštita osobnih podataka i pravo na pristup informacijama* (prosinac 2012, HGK, Zagreb).

- Jedna djelatnica je završila edukaciju *Adobe Acrobat Professional* povezano s obradom pdf dokumenata (rujan 2012, Algebra, Zagreb)

6.14.2 OBILJEŽAVANJE SVJETSKOG DANA NORMA 2012. GODINE

Hrvatski zavod za norme prigodnom svečanošću obilježio je 43. svjetski dan norma, listopad 2012, koji se održao pod geslom „*Manje otpada, bolji rezultati – norme povećavaju učinkovitost*“ Na svečanosti su podijeljena priznanja organizacijama, udrugama i pojedincima s kojima HZN godinama uspješno surađuje. Skup je otvorio Ministar gospodarstva g. Čačić a prisustvovali su dužnosnici i čelnici više od 20 institucija, organizacija i udruga koje u svome radu surađuju s Hrvatskim zavodom za norme.

6.14.3 MEĐUNARODNA SURADNJA

HZN sudjeluje u europskom sustavu CEN i PROJEX – *National implementation* redovitim upisom podataka o hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme u informacijski sustav CEN-a u skladu s pravilima tog sustava. Podaci o prihvaćenim hrvatskim normama dostupni su, zajedno s podacima svih redovitih članica CEN-a, na internetskim stranicama CEN-a.

Obavijesti o hrvatskim normama koje su prihvaćene europske norme CENELEC-a i ETSI-ja dostavljaju se tim organizacijama u skladu s njihovim pravilima.

HZN je uključen i u sustav *CEN INFOPRO* za prijavljivanje (notifikaciju) izvornih hrvatskih norma u skladu s europskom Direktivom 98/34/EC o obavješćivanju. Podaci o izvornim hrvatskim normama redovito se objavljuju u mjesečnom izvještaju o novim prijavama *CEN Monthly Notification Register* i *CENELEC Register of New National Standardization Initiatives* zajedno s podacima svih punopravnih članova CEN-a i CENELEC-a.

Od siječnja do lipnja 2012., objavljena su Glasilima HZN-a 6/2011, 1/2012 i 2/2012 slijedeći normativni dokumenti kao prijevod izvornika na hrvatski jezik ili kao izvorne hrvatske norme:

- Eurokodovi iz područja graditeljstva, 9 dokumenata
- Nacionalni dodaci eurokodova, 9 dokumenata
- Izvorni hrvatski normativni dokumenti, 5 dokumenata
- Norme rječnici, 3 dokumenta
- Ostali normativni dokumenti, 6 dokumenata

Sudjelovanje u radu tehničkih odbora u europskim i međunarodnim normizacijskim organizacijama

Predstavnici HZN-a sudjeluju u radu tehničkih odbora i pododbora međunarodnih normizacijskih organizacija i europskih normizacijskih organizacija. HZN vodi tajništvo međunarodnog tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J.

Predstavnici nacionalnog odbora HZN/TO E31 sudjelovali su u radu europskog tehničkog odbora CENELEC/TC 31.

Predstavnici nacionalnog odbora iz područja graditeljstva sudjelovali su na sastanku CEN/TC 241, *Gypsum and gypsum based products* u Berlinu, u ožujku 2012.

Predstavnici nacionalnog odbora za poštanske usluge sudjelovali su na sastanku CEN/TC 331, *Postal services* u Ljubljani u travnju 2012.

HZN je organizirao sastanke CEN/TC 172, *Pulp paper and board* (svibanj 2012, Zagreb) EFSD meeting – o prodaji normi (svibanj/lipanj 2012, Zadar) kao i *Regional training course on Introduction to ISO eServices* (ožujak 2012., Zagreb).

- Slijedom obveza HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je u razdoblju od srpnja do prosinca 2012. godine aktivno sudjelovao u radu Tehničke uprave CEN-a (CEN/BT, 72. sastanak, listopad 2012) i Tehničke uprave CENELEC-a (CENELEC/BT, 142. sastanak, rujan 2012), na sastancima Upravnog vijeća CEN-a (CEN/CA, studeni 2012), Glavne skupštine CEN-a (CEN/GA, studeni 2012) i radnih i savjetodavnih skupina upravnih tijela CEN-a (Drafting Working Group for the CEN and CENELEC Standardization Strategy 2020, dva sastanka – u kolovozu 2012 i u prosincu 2012., CEN/BT radne skupine za skraćivanje vremena potrebnog za donošenje normi, studeni 2012.).

- U skladu s obvezama članstva HZN je redovito glasovao na sve radne dokumente CEN/BT-a i CENELEC/BT-a, kao i na dokumente CEN/CA, CEN/GA, CENELEC/CA i CENELEC/GA.

- Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu Europskog foruma za distribuciju norma, 43. sastanak EFSD, studeni 2012, u radu Skupine za informatizaciju CEN-a i CENELEC-a, rujan 2012 i radne skupine za odnose s javnošću, CEN/CENELEC PR Roundtable, listopad 2012.

- Predstavnic HZN-a sudjelovala je u radu sjednice vezano uz obavješćivanje i primjenu Direktive 98/34/EC (u listopadu 2012). Predstavnic HZN-a sudjelovala je u radu SAGS-a (strategijske savjetodavne skupine za politiku normizacije u području usluga) u listopadu 2012. godine.

- Predstavnik HZN-a sudjelovao je u radu ad-hoc radne skupine Membership criteria CEN-CENELEC u listopadu. 2012. godine.

HZN je punopravni član Međunarodne organizacije za normizaciju (International Organization for Standardization, ISO) te Međunarodnoga elektrotehničkog povjerenstva (International Electrotechnical Commission, IEC).

- Predstavnici HZN-a sudjelovali su u radu Glavne skupštine IEC-a, rujan/listopad 2012.

- Predstavnici HZN-a sudjelovali su na ISO Course on marketing and promotion of international standards – Tečaj za marketing i promociju međunarodnih normi, listopad 2012.

- Predstavnic HZN-a sudjelovala je na međunarodnoj radionici o normi ISO 26000, Guidance on Social Responsibility, studeni 2012, kao i na radionici za zemlje u razvoju o normi ISO 26000, Guidance on Social Responsibility, studeni 2012.

- Predstavnic HZN-a sudjelovala je na treningu za administratora sustava međunarodnih organizacija eServices for MBUA (Member Body User Administrator), studeni 2012. godine.

Predstavnici HZN-a sudjeluju u radu tehničkih odbora i pododbora međunarodnih normizacijskih organizacija i europskih normizacijskih organizacija. HZN vodi tajništvo međunarodnog tehničkog pododbora IEC/TC/SC 31 J.

- Predstavnici nacionalnog odbora HZN/TO E31 sudjelovali su u radu europskog tehničkog odbora CENELEC/TC 31.

- HZN je organizirao u suradnji s CEN-om sastanke europskih tehničkih odbora i pododbora, koji su održani u Zagrebu u prostorijama HZN-a:

- CEN/TC 256/SC 1, Railway applications/Tracks (listopad 2012),

- CEN/TC 248, Textile products (studeni 2012).

- Održana je i nacionalna radionica na temu opreme za željeznice, a predavači su bili predsjednik i tajnik europskog pododbora CEN/TC 256/SC 1, Railway applications/Tracks (listopad 2012.) kao i članovi europskog odbora, ujedno i članovi međunarodnog odbora.

- Član HZN/TO 34/PO 17, Poljoprivredni i prehrambeni proizvodi; Sustavi upravljanja za sigurnost hrane prijavljen je za rad u europskom tehničkom odboru za izradu norme(a) za halal hranu (Future Project Committee tasked to develop a European Standard(s) on Halal Food).

- Član HZN/TO 534, Spremnici za teret, sudjelovao je na sastanku europske radne skupine CEN/TC 393/WG 6, Underground pipework systems for petrol filling – Podzemni sustav cijevi za punjenje nafte, rujana 2012., London.

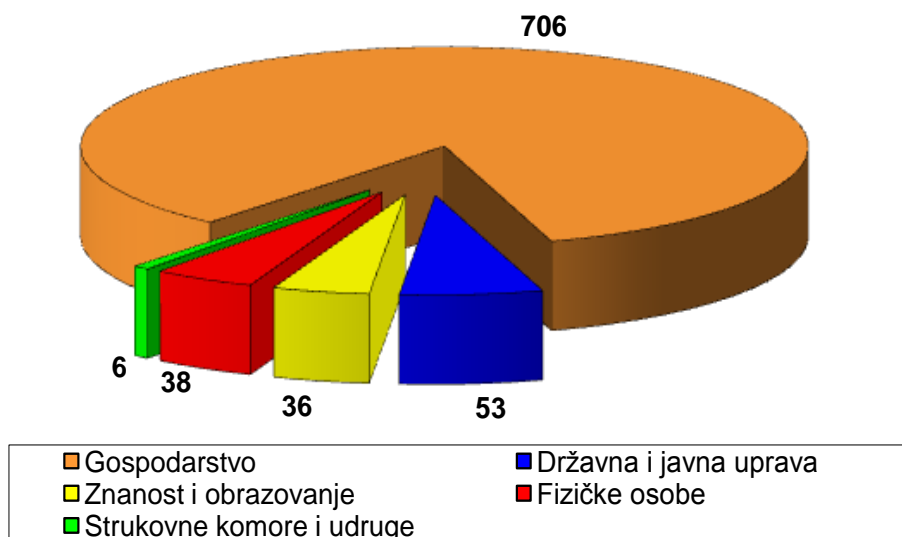
- Članovi tehničkih odbora HZN-a sudjelovali su u radu tehničkih odbora na međunarodnoj (International workshop on water, srpanj 2012, Kobe, Japan, o zagađivanju pitkih voda) i europskoj razini kao i na događanjima koja su vezana uz normizaciju.

6.15 AKTIVNOSTI HZN-a NA DISTRIBUCIJI NORMA I NORMATIVNIH DOKUMENATA

U 2012. godini Odsjek za prodaju i marketing:

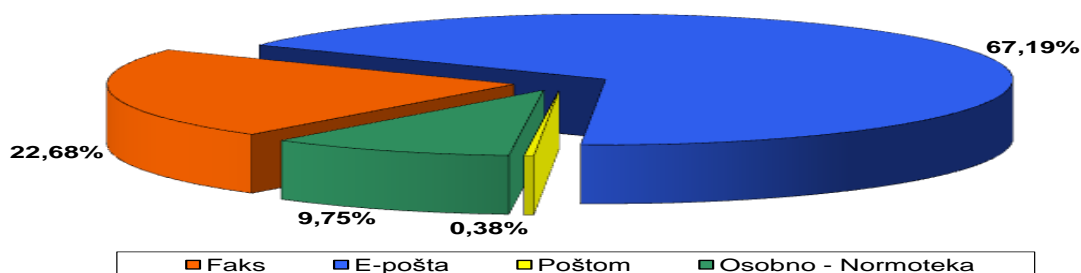
- zaprimio je oko 2500 upita putem elektroničke pošte
- zaprimio je oko 500 upita putem faksa
- poslano je oko 2150 odgovora na upite putem elektroničke pošte
- telefonskim putem pruženo je preko 2700 obavijesti o normama, predračunima, sustavu naručivanja normativnih dokumenata i sl.

Navedena komunikacija s korisnicima i kupcima normativnih dokumenata rezultirala je zaprimanjem 1795 predmeta/narudžbi od ukupno 839 korisnika. Struktura kupaca normativnih dokumenata u 2012. godini prikazana je na slici 9.

Slika 9: Prikaz strukture kupaca normativnih dokumenata prema djelatnosti

Tijekom 2012. godine predmeti kupaca normativnih dokumenata zaprimani su putem elektroničke pošte, faksa, pošte ili osobno u Normoteci Hrvatskog zavoda za norme (u daljnjem tekstu: HZN). Struktura načina zaprimanja predmeta u 2012. godini prikazana je na slici 10.

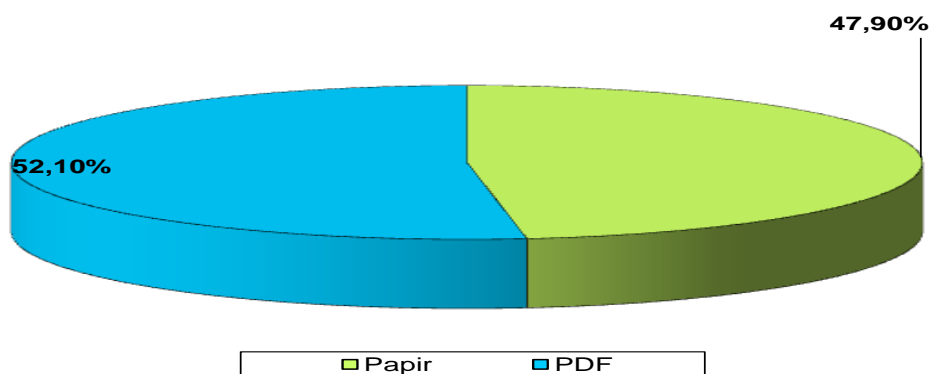

Slika 10: Prikaz strukture načina zaprimanja predmeta

Do 1. ožujka 2009. godine HZN je prodavao normativne dokumente isključivo u papirnatome izdanju. U svrhu unapređivanja prodaje, odnosno dostupnosti određenih normativnih dokumenata i u elektroničkom obliku, od 1. ožujka 2009. godine HZN uvodi zaštitu normativnih dokumenata pomoću vodenog žiga kako bi označio zakonitog nositelja licencije. Vodenim žigom koji se nalazi u zaglavlju stranice obilježava se svaka stranica normativnog dokumenta i u pravilu sadrži slijedeće podatke: ime kupca, broj računa, datum kupnje i obavijest „Zabranjeno umnožavanje u bilo kojem obliku i na bilo koji način bez pisane dozvole HZN-a.“

Uvođenjem takvog oblika zaštite hrvatski normativni dokumenti (HRN, HRS, HRI, i dr.) te sukladno odobrenju ISO-a i IEC-a međunarodni normativni dokumenti postali su dostupni u papirnatom i/ili elektroničkom (pdf) izdanju. Normativni dokumenti kupljeni u elektroničkom izdanju u ovome trenutku isporučuju se isključivo na CD-ROM-u. Ostali nacionalni i/ili granski normativni dokumenti distribuirani od strane HZN-a (ASTM, BS, DIN, VDE, SIST, ...) dostupni su isključivo u papirnatome izdanju.

U 2012. godini broj prodanih normativnih dokumenata u elektroničkom obliku (pdf na CD-ROM-u) porastao je za 62,20% u odnosu na 2009. godinu te sada iznosi 52,10% od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata.

Slika 11: Prikaz omjera prodanih normativnih dokumenata s obzirom na medij njihove isporuke kupcu

Sudjelovanje zaposlenika HZN-a na raznim stručnim skupovima redovito se koristi za promidžbu hrvatskih normativnih dokumenata. Na taj se način osigurava predstavljanje hrvatskih normativnih dokumenata većem broju stručnjaka i potiče njihov interes za kupnju.

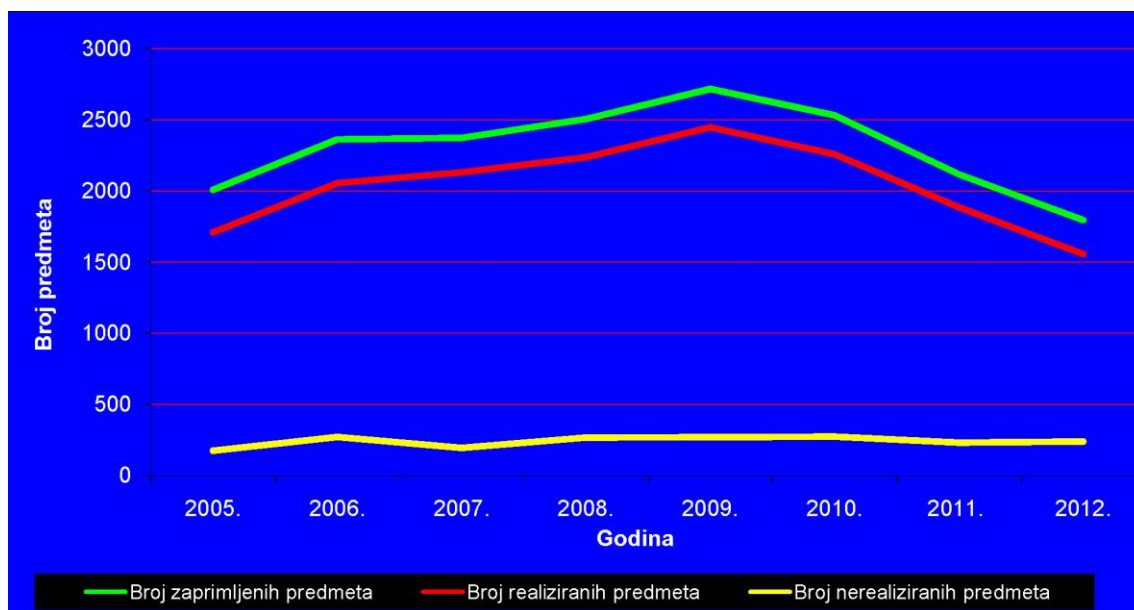
PRODAJA HRVATSKIH NORMA I DRUGIH NORMATIVNIH DOKUMENATA

Smanjenje broja zaprimljenih predmeta u 2012 godini i adekvatno tome pad prodaje normativnih dokumenata rezultat su gospodarske situacije u Republici Hrvatskoj što se može vidjeti brojčano u tablici 3. i grafički na slici 12.

U 2012. godini prodano je 2925 različitih normativnih dokumenata u 5641 primjeraka.

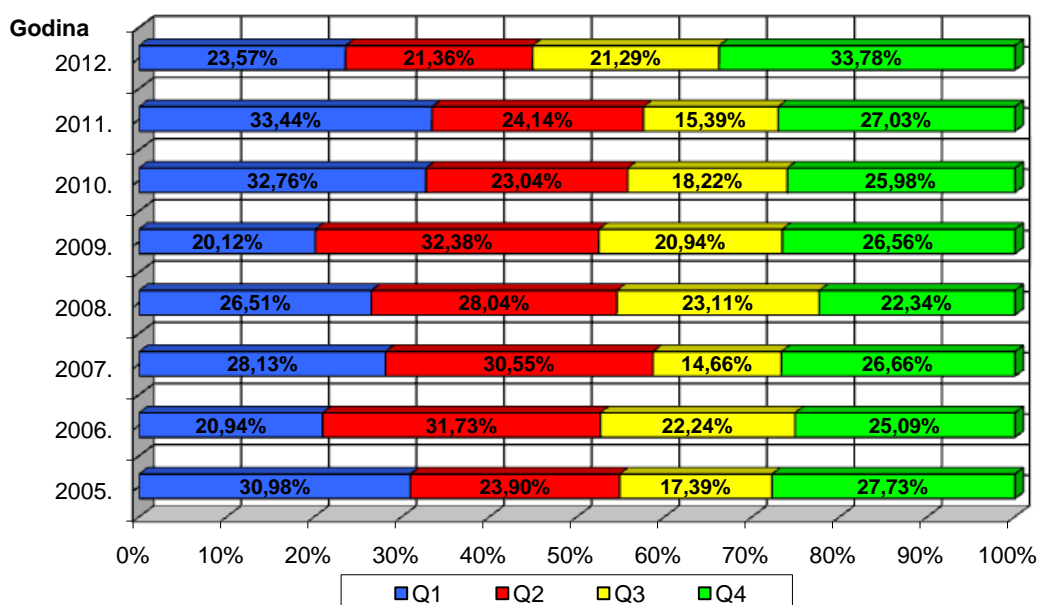
Tablica 3: Prikaz broja zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
Broj zaprimljenih predmeta	2008	2362	2373	2505	2717	2532	2116	1795
Broj realiziranih predmeta	1709	2054	2131	2237	2447	2258	1885	1556
Broj nerealiziranih predmeta (odustajanja od kupnje)	174	271	194	268	270	274	231	239

Slika 12: Prikaz odnosa zaprimljenih, realiziranih i nerealiziranih predmeta

Usporedba prodaje normativnih dokumenata na godišnjoj i tromjesečnoj osnovi prikazana je na slici 13.

Slika 13: Prikaz prodaje normativnih dokumenata po tromjesečjima
 Obrazloženje gore navedenih pokazatelja:

- Broj zaprimljenih predmeta u 2012. godini manji je za 33,93% u odnosu na rekordnu 2009. godinu odnosno 21,99% manji od prosjeka zaprimljenih predmeta u proteklih osam godina
- Broj realiziranih predmeta u 2012. godini iznosio je 86,66% od ukupnog broja zaprimljenih predmeta, dok 13,34% zaprimljenih predmeta nije realizirano jer su kupci odustali od daljnje realizacije, odnosno kupnje nakon dobivanja predračuna od strane HZN-a
- Postotak prodanih hrvatskih normativnih dokumenata iznosi 91,64% od ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2012. godini
- Gospodarska situacija u Republici Hrvatskoj negativno je utjecala na broj kupaca normativnih dokumenata u 2012. godini, kojih je u odnosu na rekordnu 2009. godinu bilo 29,90% manje. Naročito se to vidi u padu broja kupaca iz gospodarskog sektora kojih je manje za 28,61% u odnosu na 2009. godinu, odnosno 12,19% manje u odnosu na 2011. godinu
- Oslabljena kupovna moć i manji broj kupaca rezultirao je padom ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u 2012. godini, koji je manji za 22% u odnosu na prosjek ukupnog broja prodanih normativnih dokumenata u proteklih osam godina

OSIGURAVANJE DOSTUPNOSTI I PRODAJA STRANIH NORMA

Tijekom 2012. godine nastavljena je suradnja HZN-a s međunarodnim (ISO, IEC), europskim (CEN, CENELEC), nekim nacionalnim normiranim tijelima (DIN, BSI) te američkim ASTM-om vezano uz dostupnost normativnih dokumenata tih tijela i njihovu prodaju na području Republike Hrvatske u skladu s potpisanim ugovorima.

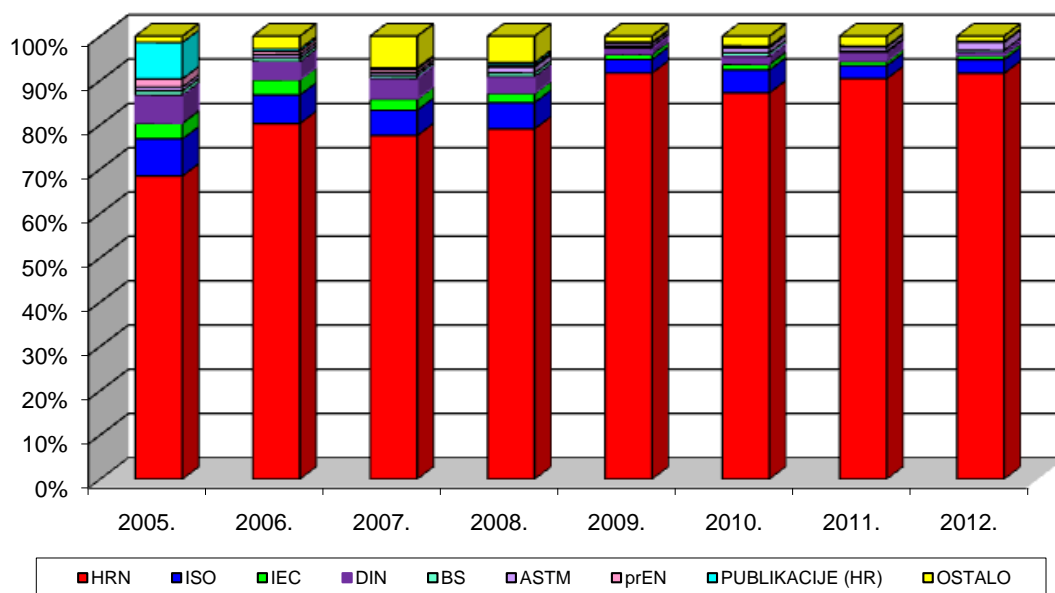
Potražnja za stranim normativnim dokumentima za koje HZN nema potpisane ugovore o njihovoj distribuciji također je pala u odnosu na 2011. godinu, ali i dalje postoji značajna potreba korisnika u Republici Hrvatskoj za istim. Za nabavku stranih normativnih dokumenata (ANSI, IEEE, NFPA, SAE, IP, i dr.) nastavljena je uspješna suradnja s danskim normiranim tijelom Danish Standards (DS). Odabir DS-a za nabavu stranih normativnih dokumenata opravdan je izbor zbog njihovih najpovoljnijih cjenovnih uvjeta.

Tijekom 2012. godine nije sklopljen niti jedan novi ugovor za osiguravanje dostupnosti stranih normativnih dokumenata.

Tablica 4: Prodaja normativnih dokumenata prema izvorniku

	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
HRN	4865	8778	7457	7588	9830	6937	6409	5168
ISO	594	701	549	567	328	410	208	172
IEC	251	376	242	198	123	101	68	50
prEN	130	86	69	43	11	22	15	11
DIN	447	441	447	361	141	142	140	42
BS	73	90	72	83	47	66	24	27
ASTM	61	84	61	126	72	90	64	103
GLASILO	183	86	98	62	**	**	**	**
PUBLIKACIJE (HR)	585	63	30	57	25	12	4	2
OSTALO	100	313	687	571	146	176	157	66
UKUPNO	7289	11018	9712	9656	10723	7956	7089	5641

** HZN Glasilo se od broja 6/2008 izdaje isključivo u elektroničkom obliku (u PDF formatu) i besplatno je dostupno u službenoj internetskoj stranici HZN-a (www.hzn.hr)

Slika 14 Prikaz prodaje normativnih dokumenata prema izvorniku

Usporedbom podataka o prodaji normativnih dokumenata u razdoblju od 2005. do 2012. godine može se zaključiti da je 2012. godina bila izrazito „teška“ godina kako za gospodarstvo u Republici Hrvatskoj tako i za prodaju normativnih dokumenata.

Broj prodanih normativnih dokumenata u 2012. godini bio je najniži od osnivanja HZN-a odnosno manji za 34,59% od prosjeka prodanih normativnih dokumenata za navedeno razdoblje. (Tablica 2: Prikaz prodaje normativnih dokumenata prema izvorniku).

6.16 SUSTAV UPRLJANJA KVALITETOM HZN-a

Godine 2009. HZN je prvi puta proveo certifikaciju sustava kvalitete te je u ožujku 2009. godine dobio CERTIFIKAT CH 09/0395 kvalitete prema normi ISO 9001:2008. Certifikaciju sustava kvalitete provela je podružnica švicarske organizacije SGS. Certifikat vrijedi do ožujka 2012. godine. Godine 2012. proveden je redoviti audit sustava upravljanja kvalitetom HZN-a pri kojem nije bilo iskazanih nesuglasnosti i obnovljen je certifikat prema normi HRN EN ISO 9001:2009. Početkom 2013. očekuje se recertifikacija sustava upravljanja kvalitetom.

Obavljene u pripreme za postupak samoocjenjivanja (self-assessment) prema pravilima europskih organizacija za normizaciju, a isto će biti izvršeno u prvom kvartalu 2013. godine. U okviru toga izvest će se istovremeno dva postupka, audit sustava prema normi HRN EN ISO 9001 uz nadzor auditora iz tvrtke SGS i pregled prema uputama europskih organizacija za normizaciju kojeg će obaviti odabrani tim djelatnika. Izvještaj s tih zajedničkih pregleda dostavit će se u CEN i CENELEC na daljnji postupak, a na temelju tih izvještaja unaprijedit će se sustav upravljanja kvalitetom i uskladiti s pravilima europskih organizacija za normizaciju.

7 FINANCIJSKO IZVJEŠĆE

Za Hrvatski zavod za norme (glava 049/80) planirana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu (Narodne novine, br. 24/2012) u iznosu od 11.444.679,00 kuna (opći prihodi i primici – izvor 11).

Hrvatski zavod za norme je izradio financijski plan za razdoblje od siječnja do prosinca 2012. godine u iznosu 11.444.679,00 kuna u skladu s odredbama Zakona o proračunu (Narodne novine broj 87/2008) i Zakona o izvršenju Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2012. godinu (Narodne novine broj 24/2012) kojim je prestala važiti Odluka o privremenom financiranju poslova, funkcija i programa državnih tijela i drugih proračunskih korisnika državnog proračuna RH u prvom tromjesečju 2012. godine (Narodne novine broj 131/2011 i Narodne novine broj 3/2012).

Rashode poslovanja u 2012. godini Hrvatski zavod za norme sveo je u okvire raspoloživih financijskih sredstava, a mjerama štednje i preraspodjelom sredstava u iznosu od 552.000,00 kuna planiranih u financijskom planu podmirene su i dospjele obveze.

7.1. PRIHODI

Planirana sredstva koja su odobrena u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2012. godinu (Narodne novine broj 24/2012) u iznosu od 11.444.679,00 kuna su opći prihodi i primici.

U ukupno ostvarenim приходima 10.802.910,00 kuna sudjeluju opći prihodi i primici u ukupnom iznosu 10.700.410,00 kuna i prihodi od donacije u iznosu 102.500,00 kuna (izvor 61).

Ministarstvo financija izdalo je suglasnot za korištenje izvora 61–donacije, na temelju članka 50. Zakona o proračunu (Narodne novine broj 87/08), stavak 4, „da se uplaćene i prenesene, a neplanirane pomoći, donacije, prihodi za posebne namjene i namjenski primici od zaduživanja mogu koristiti prema naknadno utvrđenim aktivnostima i/ili projektima u državnom proračunu”.

Hrvatski zavod za norme sklopio je Sporazum s Hrvatskom komorom arhitekta i inženjera u graditeljstvu (HKAIG) i Ministarstvom zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva o suradnji na postupku prihvaćanja eurokodova kao hrvatskih norma. Na temelju navedenog Sporazuma Hrvatska komora inženjera građevinarstva i Hrvatski zavod za norme sklopili su Ugovor o donaciji sredstava za izradu karata potresnih područja RH. Navedenim Ugovorom Hrvatska komora inženjera građevinarstva sudjelovala je u dijelu troškova izrade karata potresnih područja RH potrebnih za prihvaćanje eurokodova kao hrvatskih norma, te je u tu svrhu uplatila odnosno donirala 102.500,00 kuna.

Iz redovite djelatnosti HZN-a izdano je izlaznih računa u iznosu od 2.958.844,67 kuna (HZN ispostavlja predračune, na osnovu uplate šalju se računi pa je naplaćenost 100%). Prihodi koje HZN ostvaruje prodajom norma, naplatom članarina i drugim aktivnostima uplaćuju se u Državnu riznicu pod šifrom 5681, vode se samo u evidencijama HZN-a i na stavci prihoda 65219 u sustavu Državne riznice.

Prihodi 65219 Ostali prihodi državne uprave

PRIHODI	2012.	2011.	indeks 2012/2011*100
norme	1.828.694,67 kn	2.191.060,15 kn	83,50
članarine	1.130.150,00 kn	1.281.150,00 kn	88,30
ukupno	2.958.844,67 kn	3.472.210,15 kn	85,30
donacija	102.500,00 kn		
ukupno	3.061.344,67 kn		

7.2. RASHODI

Ukupno planirani rashodi poslovanja za 2012. godinu iznose 11.444.679,00 kuna (opći prihodi i primici - izvor 11).

Rashodi poslovanja i rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu 10.700.302,00 kuna odnosno 93,5% od ukupno odobrenih sredstava.

Rashodi poslovanja izvršeni su u iznosu 10.286.424,00 kuna što predstavlja 89 % ukupno planiranih sredstava utrošenih za rashode za zaposlene, materijalne i financijske rashode.

Udio izvršenih rashoda poslovanja u ukupno izvršenom proračunu za 2012. godinu iznosi 89%.

Rashodi za zaposlene izvršeni su u ukupnom iznosu 6.296.200,00 kuna odnosno 97 % planiranih sredstava za rashode za zaposlene. Rashodi za zaposlene izvršeni su prema Zakonu o plaćama u javnim službama i propisanoj proračunskoj osnovici.

Udio izvršenih rashoda za zaposlene u ukupno izvršenom proračunu za 2012. godinu iznosi 57%.

Materijalni rashodi izvršeni su u ukupnom iznosu 3.970.425,00 kuna što predstavlja 90% od planiranih sredstava za materijalne rashode.

Udio izvršenih materijalnih rashoda u ukupno izvršenom proračunu za 2012. godinu iznosi 38%.

Značajniji izvršeni materijalni rashodi odnose se na rashode za međunarodne članarine jer HZN plaća članarine međunarodnim organizacijama za normizaciju (ISO i IEC) i europskim organizacijama za normizaciju (CEN i CENELEC), te ovi rashodi čine 43% materijalnih rashoda a njihov udio u ukupno izvršenim rashodima iznosi 16%.

Financijski rashodi izvršeni su u iznosu 16.384,00 kuna što predstavlja 78% planiranih sredstava za financijske rashode.

Udio izvršenih financijskih rashoda u ukupno izvršenom proračunu za 2012. godinu iznosi 0,2 %.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine izvršeni su u iznosu 413.878,00 kuna što predstavlja 80% planiranih sredstava za rashode za nabavu nefinancijske imovine.

Udio izvršenih rashoda za nefinancijsku imovinu u ukupno izvršenom proračunu za 2012. godinu iznosi 4%.

Hrvatski zavod za norme realizirao je rashode za nefinancijsku imovinu:

Šifra	Iznos (kn)
A651002 Administracija i upravljanje	43.351,00
K651011 Informatizacija	370.527,00
Ukupno	413.878,00

HZN je podmirio sve dostavljene fakture prema svojim dobavljačima do 31. prosinca 2012. godine.

7.3. RAZLIKA PRIHODA I RASHODA PREMA SUSTAVU DRŽAVNE RIZNICE

Razlika između prihoda i rashoda iskazanim u Izvještaju o prihodima i rashodima, primicima i izdacima za 2012. godinu (Obrazac PR-RAS) i Sustava državne riznice nastala je zbog kartične naplate prihoda.

Hrvatski zavod za norme svojim kupcima daje dvije mogućnosti plaćanja naručenih normi:

- plaćanje virmanom po ispostavljenim predračunima,

- plaćanje normi bankovnim karticama putem POS uređaja u Normoteci Hrvatskog zavod za norme.

Prilikom plaćanja putem bankovnih kartica, banka Hrvatskom zavodu za norme uplati iznos umanjen za kartičnu proviziju. Navedenu kartičnu proviziju Hrvatski zavod za norme mora knjižiti kao:

- rashod odnosno trošak banke (stavka 3434) koji nije evidentiran u Sustavu državne riznice i
- prihod – doknjižavanje prihoda (iznos kartične provizije) koji također nije evidentiran u Sustavu državne riznice.

Navedena knjiženja provode se zbog usklađivanja knjigovodstvenih evidencija i zatvaranja potraživanja prema kupcima.

Slijedom navedenog opći prihodi i primici ostvareni prema Sustavu državne riznice iznose 10.696.886,76 kuna, dok prema podacima iz Obrasca PR-RAS iznose 10.700.410,00 kuna. Razlika u iznosu od 3.523,63 kune između navedenih podataka nastala je zbog kartične provizije koju Hrvatski zavod za norme doknjižava na prihode skupine 67 (3.471,70 kuna) i prihoda od pozitivnih tečajnih razlika na deviznom računu Hrvatskog zavoda za norme (51,92 kune) obzirom na činjenicu da se pozitivne i negativne tečajne razlike ne mogu planirati.

Rashodi ostvareni prema Sustavu državne riznice iznose 10.283.008,51 kuna, dok prema podacima iz Obrasca PR-RAS iznose 10.286.424,14 kuna. Razlika između navedenih podataka u iznosu od 3.415,63 kuna nastala je također zbog kartične provizije koju Hrvatski zavod za norme knjiži direktno na trošak u iznosu od 3.471,70 kuna i salda u blagajni u iznosu od 56,07 kuna. Na stavci službena putovanja iz Sustava državne riznice povučeno je više sredstava nego što je stvarno utrošeno, te su ta sredstva ostala u blagajni. Kada se trošak kartične provizije umanjuje za saldo u blagajni dobije se razlika u iznosu od 3.415,63 kuna.

REKAPITULACIJA PRIHODA I RASHODA HRVATSKOG ZAVODA ZA NORME U 2012. GODINI

PRIHODI	STAVKA	IZNOS
PRIHODI OBRAZAC PR-RAS	6	10.802.910,38
PRIHOD OBRAZAC PR-RAS DONACIJA (prenosi se u slijedeću godinu)	66	-102.500,00
PRIHODI OBRAZAC PR-RAS	67	10.700.410,38
PRIHOD OD KAMATA OBRAZAC PR-RAS - POZITIVNE TEČAJNE KAMATE (ne knjiži državna riznica)	64	-51,92
PRIHODI OBRAZAC PR-RAS	6	10.700.358,46
PRIHODI DRŽAVNA RIZNICA	6	-10.696.886,76
UKUPNO RAZLIKA TROŠAK BANKE (KARTIČAR) ne knjiži državna riznica		3.471,70

RASHODI	STAVKA	IZNOS
RASHODI OBRAZAC PR-RAS	3	10.286.424,14
RASHOD OBRAZAC PR-RAS, TROŠAK BANKE – KARTIČAR (ne knjiži državna riznica)	34	-3.471,70
RASHODI OBRAZAC PR-RAS	3	10.282.952,44
RASHODI DRŽAVNA RIZNICA	3	-10.283.008,51
UKUNO RAZLIKA SREDSTVA U BLAGAJNI (trošak u državnoj riznici jer su povučeni novci ali nije trošak mogao biti iskazan u Obrazcu PR-RAS jer su sredstva ostala neutrošena u blagajni HZN-a)		56,07

ZAKLJUČAK

Hrvatski zavod za norme (HZN) je od 1. siječnja 2010. godine punopravni član Europskog odbora za normizaciju (European Committee for Standardization, CEN) i Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (European Committee for Electrotechnical Standardization, CENELEC). HZN je od 1. siječnja 1994. godine i nacionalna normizacijska organizacija (NSO) član ETSI-ja. Time je HZN ispunio uvjete iz članka 73. Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju koji se odnose na članstvo Republike Hrvatske u specijaliziranim europskim organizacijama za normizaciju (CEN, CENELEC, ETSI).

U skladu s obvezama HZN-a koje proizlaze iz članstva u europskim organizacijama za normizaciju, HZN je tijekom 2012. godine sudjelovao u radu tehničkih tijela CEN-a i CENELEC-a te na sastancima Upravnog vijeća CEN-a i redovitim i izvanrednim godišnjim skupštinama CEN-a i CENELEC-a. HZN je redovito glasovao o svim radnim dokumentima CEN/BT-a i CENELEC/BT-a kao i o svim radnim dokumentima CEN-a, CENELEC-a i ETSI-ja te o radnim dokumentima tehničkih odbora međunarodnih organizacija u čijem radu HZN aktivno sudjeluje.

HZN prati dinamiku razvoja europskih norma te u skladu s tom dinamikom prihvaća europske norme u nacionalni normizacijski sustav u skladu s datumima predviđenim za njihovo prihvaćanje. Broj hrvatskih norma na dan 31. prosinca 2012. godine bio je 28906.

Zbog uloge koju usklađene europske norme imaju u provedbi tehničkog zakonodavstva koje se temelji na načelima novoga pristupa, Hrvatski zavod za norme surađuje s ministarstvima i drugim državnim upravnim organizacijama u pripremi popisa odgovarajućih norma koje služe kao tehnička potpora za provedbu toga zakonodavstva.

Nastavljen je rad na prihvaćanju i pripremi prijevoda europskih norma iz područja graditeljstva (tzv. eurokodova) i izradi nacionalnih dodataka tim normama. Geofizički zavod Prirodoslovno matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izradio je karte potresnih u Republici Hrvatskoj za potrebe nacionalnih dodataka, a Državni hidrometeorološki zavod priredio je podatke potrebne za odgovarajuće karte klimatsko-meteoroloških parametara.

Katalog hrvatskih norma redovito se osuvremenjuje na internetskoj stranici HZN-a.

HZN je bio suorganizator i pokrovitelj niza skupova te aktivno sudjelovao sa stručnim prezentacijama na tim skupovima.

Hrvatski zavod za norme do 31. prosinca 2012. godine podmirio je sve financijske obveze prema svojim dobavljačima.

HZN-2-36/2013-MS-1

Zagreb, 23. srpnja 2013.

RAVNATELJ
Miran Škerl